

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์และรวบรวมพันธุ์ไม้เลื้อยเพื่อ

ใช้ในงานภูมิทัศน์ จำนวน 25 ชนิด

Study on Botanical Characteristic and Information Compilation
of 25 Climber Species for Landscape

โดย

นายชูชนะ ไชยสวัสดิ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ศุภร เหมินทร์

รฟพ.
รช 639 รว
มร. 49

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 73600
วัน,เดือน,ปี 20 ก.ค. 2550

b. 11795243
i.....

เสนอ

ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (เกษตรศาสตร์)

พุทธศักราช 2549

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษปริญญาตรี

ภาควิชาพืชสวน

เรื่อง

การศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์และรวบรวมพันธุ์ไม้เลื้อยเพื่อ

ใช้ในงานภูมิทัศน์ จำนวน 25 ชนิด

Study on Botanical Characteristic and Information Compilation
of 25 Climber Species for Landscape

โดย

นายชัชณะ ไชยสวัสดิ์

ได้รับพิจารณาโดย

(อาจารย์ศุภร เหมินทร์)

อาจารย์ที่ปรึกษา

วันที่ เดือน พ.ศ.

ภาควิชารับรองแล้ว

(รศ.ดร.สมชาย กล้าหาญ)

หัวหน้าภาควิชาพืชสวน

วันที่ เดือน พ.ศ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเรื่อง	การศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์และรวบรวมพันธุ์ไม้เลื้อยเพื่อ ใช้ในงานภูมิทัศน์จำนวน 25 ชนิด (Study on Botanical Characteristic and Information Compilation of 25 Climber Species for Landscape)
โดย	นายชัชณะ ไชยสวัสดิ์
สาขาวิชา	พืชสวน
ภาควิชา	พืชสวน
คณะ	เทคโนโลยีการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ศุภร เหมินทร์

บทคัดย่อ

จากการศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพันธุ์ไม้เลื้อยที่ได้ศึกษาไว้ทั้งหมด 25 ชนิด ทำให้ทราบถึงลักษณะความแตกต่างทางพฤกษศาสตร์ของพันธุ์ไม้เลื้อยแต่ละชนิดในด้านข้อมูลลักษณะลำต้น ใบ ดอก ผล ของพันธุ์ไม้เลื้อยแต่ละชนิด การขยายพันธุ์ ฤดูกาลออกดอก สรรพคุณในด้านสมุนไพร และข้อมูลทั่วไปของพันธุ์ไม้เลื้อยแต่ละชนิด ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาข้อมูลของพันธุ์ไม้เลื้อยที่ได้ทำการศึกษาไว้ และผู้ที่จะนำมาใช้ในงานภูมิทัศน์ ได้ทราบถึงข้อมูลในการเลือกต้นไม้ให้มีความเหมาะสมกับงานออกแบบสวนได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว ได้ทราบถึงข้อมูลรายละเอียดที่ผู้ออกแบบต้องการใช้ ทั้งด้าน ชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อสามัญ ชื่อพ้อง ถิ่นกำเนิดของพันธุ์ไม้ ลักษณะนิสัย การออกดอก ผล สภาพที่เหมาะสม การดูแลรักษา และลักษณะการใช้งานของพันธุ์ไม้เลื้อยนั้นๆ พบว่าเป็นไม้เลื้อยอายุสั้น 4 ชนิด ไม้เลื้อยอายุหลายปี 21 ชนิด ไม้กลางแจ้ง 18 ชนิด ไม้ในร่ม 7 ชนิด ไม้เลื้อยดอกหอม 6 ชนิด ไม้เลื้อยออกดอกตลอดปี 15 ชนิด ไม้เลื้อยต้องการอากาศหนาวเย็นในการออกดอก 4 ชนิด การศึกษานี้ทำให้ผู้ที่ต้องการข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจเลือกพันธุ์ไม้เลื้อยในการออกแบบด้านภูมิทัศน์ ไม่ต้องเสียเวลาในการรวบรวมข้อมูลของพันธุ์ไม้เลื้อยแต่ละชนิดให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ต่างๆที่มีปัจจัยส่งเสริมในด้านการเจริญเติบโต การออกดอกออกผล ของพันธุ์ไม้แต่ละชนิดที่แตกต่างกัน เพื่อให้ต้นไม้ที่นำมาปลูกสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Title Study on Botanical Characteristic and Information Compilation
of 25 Climber Species for Landscape
By Mr. Chusana Chaisawasdi
Department Horticulture
Major Horticulture
Faculty Agricultural Technology
Advisor Mr. Suporn Hemindra

Abstract

From the study and experiment on botanical characteristic and information compilation of 25 climber species for landscape, it makes us know the botanical differences in each individual climber species composition in overall, leaves, flowers and seeds. This study makes us understand the biomechanics of climbers growth forms and mechanical properties of the stem during development. The information as a climber herb and its general information of each climber species are very useful for whoever studies and uses them in landscape study. He can understand and choose the right climber species in names, species, types, flowers, seeds and ratio of growth to suit with the landscape easily, rapidly, correctly and will not waste of time to his work. Beside name of climber are different each of local then study to botanical classification. Base information about each of climber scientific name, common name, identical name, native land of seeding keep to seeding include suggestion in the improve landscape. The results showed annual climber 4 kind, perennial climber 21 kind, outdoor climber 18 kind, indoor climber 7 kind, flowers fragrance climber 6 kind, bloom all the year climber 15 kind, climber want to cool temperature for bloom 4 kind. Will able to use for base data in selected consider ornament climber species for properly landscape with each of environment area for selected plant is able to live.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นกำลังใจที่ดีเสมอมาให้กับข้าพเจ้าและให้ทุนทรัพย์ในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี กราบขอบพระคุณอาจารย์ศุภร เหมินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษของข้าพเจ้า ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนช่วยเหลือไขปัญหาพิเศษเล่มนี้จนเสร็จสมบูรณ์ รวมทั้งขอขอบคุณอาจารย์ในภาควิชาพืชสวนและอาจารย์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ข้าพเจ้า

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.จิรายุพิน จันทร์ประสงค์ ซึ่งช่วยให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาในเรื่องพันธุ์ไม้ต่างๆ และได้กรุณาตรวจสอบข้อมูลชื่อพรรณไม้ และข้อมูลทางพฤกษศาสตร์ต่างๆ ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีส่วนช่วยเหลือข้าพเจ้าในการทำปัญหาพิเศษฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ชษณะ ไชยสวัสดิ์

มีนาคม 2550

สารบัญเรื่อง

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนิยม	ข
สารบัญเรื่อง	ค
สารบัญภาพ	ง
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
การตรวจเอกสาร	3
อุปกรณ์และวิธีการ	15
ผลการศึกษา	17
กระดั่งงาจีน	17
กุหลาบเลื้อย	19
ไก่อฟ้า	21
เงินไหลมา	23
จันทร์กระจ่างฟ้า	25
ชมพู่ฮาวาย	27
ช้องนาง	29
เดปกระเป๋	31
ตีนตุ๊กแก	33
บานบุรี	35
ใบไม้สีทอง	38
ใบระบาท	40
พลูดุ	42
ฟีโลเดนดรอนสีทอง	44
มอร์นิงกลอรี	46
เล็บมือนาง	48
สร้อยฟ้า	51
สร้อยอินทนิล	53

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญเรื่อง (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
สายหยุด	55
หม้อข้าวหม้อแกงลิง	57
ทางกระรอกแดงเลื้อย	59
อมรเบิกฟ้า	61
อัญชัน	63
ไอวี่	65
ไฮยา	67
สรุปและวิจารณ์ผล	69
เอกสารอ้างอิง	70

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แสดงลักษณะชุ่มพยุงไม้เลื้อย	13
2. แสดงโครงสร้างชุ่มพยุงเหล็ก	13
3. แสดงลักษณะชุ่มพยุงเหล็ก	13
4. แสดงลักษณะชุ่มพยุงเหล็ก	13
5. แสดงลักษณะชุ่มพยุงเหล็ก	14
6. แสดงลักษณะชุ่มพยุงไม้	14
7. แสดงลักษณะชุ่มพยุงไม้	14
8. แสดงลักษณะชุ่มพยุงไม้	14
9. แสดงลักษณะชุ่มพยุงไม้	14
10. แสดงลักษณะชุ่มพยุงไม้	14
11. แสดงลักษณะดอกกระดังงาจีน	17
12. แสดงลักษณะใบกระดังงาจีน	18
13. แสดงลักษณะต้นกระดังงาจีน	18
14. แสดงลักษณะดอกกุหลาบเลื้อย	19
15. แสดงลักษณะใบกุหลาบเลื้อย	20
16. แสดงลักษณะต้นกุหลาบเลื้อย	20
17. แสดงลักษณะดอกโกโก้	21
18. แสดงลักษณะใบโกโก้	22
19. แสดงลักษณะต้นโกโก้	22
20. แสดงลักษณะเงินไหลมา	23
21. แสดงลักษณะใบเงินไหลมา	24
22. แสดงลักษณะต้นเงินไหลมา	24
23. แสดงลักษณะดอกจันทร์กระจ่างฟ้า	25
24. แสดงลักษณะใบจันทร์กระจ่างฟ้า	26
25. แสดงลักษณะต้นจันทร์กระจ่างฟ้า	26
26. แสดงลักษณะดอกชมพูฮาวาย	27
27. แสดงลักษณะใบชมพูฮาวาย	28
28. แสดงลักษณะต้นชมพูฮาวาย	28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
29. แสดงลักษณะดอกชื่องนาง	29
30. แสดงลักษณะใบชื่องนาง	30
31. แสดงลักษณะต้นชื่องนาง	30
32. แสดงลักษณะดอกเดปกระเป่า	31
33. แสดงลักษณะใบเดปกระเป่า	32
34. แสดงลักษณะต้นเดปกระเป่า	32
35. แสดงลักษณะตีนตุ๊กแก	33
36. แสดงลักษณะใบตีนตุ๊กแก	34
37. แสดงลักษณะต้นตีนตุ๊กแก	34
38. แสดงลักษณะดอกบานบุรี	35
39. แสดงลักษณะใบบานบุรี	37
40. แสดงลักษณะต้นบานบุรี	37
41. แสดงลักษณะดอกใบไม้สีทอง	38
42. แสดงลักษณะใบใบไม้สีทอง	39
43. แสดงลักษณะต้นใบไม้สีทอง	39
44. แสดงลักษณะดอกใบระบาศ	40
45. แสดงลักษณะใบใบระบาศ	41
46. แสดงลักษณะต้นใบระบาศ	41
47. แสดงลักษณะพลูดลู	42
48. แสดงลักษณะใบพลูดลู	43
49. แสดงลักษณะต้นพลูดลู	43
50. แสดงลักษณะพิโลเดนดรอนสีทอง	44
51. แสดงลักษณะใบพิโลเดนดรอนสีทอง	45
52. แสดงลักษณะต้นพิโลเดนดรอนสีทอง	45
53. แสดงลักษณะดอกมอริ่งกลอรี	46
54. แสดงลักษณะใบมอริ่งกลอรี	47
55. แสดงลักษณะต้นมอริ่งกลอรี	47
56. แสดงลักษณะดอกเล็บมีือนาง	48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
57. แสดงลักษณะใบเล็บมือนาง	50
58. แสดงลักษณะต้นเล็บมือนาง	50
59. แสดงลักษณะดอกสร้อยฟ้า	51
60. แสดงลักษณะใบสร้อยฟ้า	52
61. แสดงลักษณะต้นสร้อยฟ้า	52
62. แสดงลักษณะดอกสร้อยอินทนิล	53
63. แสดงลักษณะใบสร้อยอินทนิล	54
64. แสดงลักษณะต้นสร้อยอินทนิล	54
65. แสดงลักษณะดอกสายหยุด	55
66. แสดงลักษณะใบสายหยุด	56
67. แสดงลักษณะต้นสายหยุด	56
68. แสดงลักษณะดอกหม้อข้าวหม้อแกงลิง	57
69. แสดงลักษณะใบหม้อข้าวหม้อแกงลิง	58
70. แสดงลักษณะต้นหม้อข้าวหม้อแกงลิง	58
71. แสดงลักษณะดอกหางกระรอกแดงเลื้อย	59
72. แสดงลักษณะใบหางกระรอกแดงเลื้อย	60
73. แสดงลักษณะต้นหางกระรอกแดงเลื้อย	60
74. แสดงลักษณะดอกอมรเบิกฟ้า	61
75. แสดงลักษณะใบอมรเบิกฟ้า	62
76. แสดงลักษณะต้นอมรเบิกฟ้า	62
77. แสดงลักษณะดอกอัญชัน	63
78. แสดงลักษณะใบอัญชัน	64
79. แสดงลักษณะต้นอัญชัน	64
80. แสดงลักษณะไอวี่	65
81. แสดงลักษณะใบไอวี่	66
82. แสดงลักษณะต้นไอวี่	66
83. แสดงลักษณะดอกไฮย่า	67
84. แสดงลักษณะใบไฮย่า	68
85. แสดงลักษณะต้นไฮย่า	68

คำนำ

ต้นไม้ นับเป็นสิ่งที่มีคุณค่ากับมนุษย์มากมาย เป็นทั้งอาหาร ยา ใช้ก่อสร้างบ้านเรือน หรือนำเส้นใยมาถักทอเป็นเครื่องนุ่งห่ม อีกทั้งการปลูกต้นไม้ไว้รอบๆ บริเวณบ้าน ยังก่อให้เกิดความสดชื่น รื่นรม ภายใต้อร่มเงาของไม้เหล่านั้นด้วย

การเลือกสรรพรรณไม้มาประดับในงานภูมิทัศน์ของสถานที่ต่าง ๆ นั้น ต้นไม้ที่จะนำมาใช้มีหลายลักษณะวิสัยด้วยกันเช่น ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้ล้มลุก ไม้คลุมดิน รวมถึงไม้เลื้อย สำหรับไม้เลื้อยนั้นการนำมาใช้ในการปรับภูมิทัศน์จะช่วยทำให้สถานที่นั้นเกิดความสวยงาม ลดความแข็งกระด้างของสิ่งก่อสร้าง ช่วยพรางตาในสิ่งที่ไม่งามมอง รวมถึงการนำมาทำเป็นซุ้มในหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดความร่มเงา และที่สำคัญไม้เลื้อยยังสื่อถึงความเป็นป่าที่สมบูรณ์ได้ดีอีกด้วย ในการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทางวิชาการพันธุ์ไม้เลื้อยจำนวน 25 ชนิด โดยคัดเลือกพันธุ์ที่กำลังได้รับความนิยมมากในตลาดต้นไม้ โดยได้ศึกษาลักษณะทางพฤกษศาสตร์ ตลอดจนการดูแลรักษา ข้อมูลเฉพาะของไม้เลื้อยแต่ละชนิด และขอเสนอแนะในการนำมาตกแต่งภูมิทัศน์ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกพันธุ์ไม้เลื้อยได้อย่างเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่น เพราะไม้เลื้อยบางชนิดหากปลูกในสภาพที่อุณหภูมิไม่เหมาะสม เช่น อุณหภูมิสูงตลอดทั้งปีก็อาจจะไม่ผลิดอกให้เห็น เนื่องจากการออกดอกของไม้บางชนิดต้องการอากาศเย็นเพื่อกระตุ้นให้ต้นไม้สร้างตาดอก ในขณะที่เดียวกันก็มีไม้เลื้อยบางชนิดต้องการแสงแดดจัดเพื่อใช้ในการออกดอก บางชนิดต้องอยู่ในที่ที่มีแสงแดดรำไรเพื่อให้การเจริญเติบโตสมบูรณ์ ข้อมูลเหล่านี้เป็นสำคัญที่ควรศึกษาก่อนตัดสินใจเลือกพันธุ์ไม้เลื้อยมาปลูก

ชูษณะ ไชยสวัสดิ์
ผู้ทำปัญหาพิเศษ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพันธุ์ไม้เลื้อย
2. เพื่อศึกษาถึงความเหมาะสมของพันธุ์ไม้เลื้อยแต่ละชนิดที่จะนำมาใช้ในงานภูมิทัศน์
3. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจ ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตรวจเอกสาร

ไม้เลื้อย

พันธุ์ไม้ที่มีลักษณะลำต้นอ่อน เล็กยาว ลำต้นไม่ต้องตั้งฉากกับผิวดิน ต้องเลื้อยพันไปตามวัตถุ หรือต้นไม้อื่น อาจใช้ลำต้นเลื้อยพัน หรือมีหนวด หรือหนามช่วยยึดเกาะ หรือบางชนิดมีรากช่วยยึดเกาะ เนื้อไม้มีทั้งประเภทเนื้อไม้แข็ง เช่น การเวก หรือเนื้อไม้อ่อน เช่น พิไลเดนดรอน พลูจดู บางครั้งอาจจัดรวมเข้าไปอยู่ในประเภทไม้พุ่ม หรือไม้ล้มลุก ตามชนิดของเนื้อไม้ และอายุของพืช (ปริทรรศน์, รุ่งระวี, 2532)

ไม้เลื้อยในภาษาอังกฤษมีอยู่หลายคำพอจะแยกความหมายสรุปได้ดังนี้

Climber หมายถึง ไม้เลื้อย ไม้เถา ซึ่งเป็นพันธุ์ไม้ที่ต้องอาศัยสิ่งพึ่งเป็นหลักรับในการเลื้อยพัน เนื่องจากไม่อาจทรงตัวอยู่ได้เอง

Climbing หมายถึง การเลื้อยพันของพืชโดยมีสิ่งอื่นเป็นเครื่องพยุง ซึ่งการเลื้อยพันแบบนี้ อาจใช้ลำต้นหรืออวัยวะพิเศษ เช่น มือจับ หนาม หรืออวัยวะพิเศษรูปร่างคล้ายตะขอช่วยเกาะยึด

Creeper หมายถึง ไม้เลื้อยที่ทอดเลื้อยไปตามดินหรือเลื้อยเกาะไปตามกำแพง ส่วนลำต้นที่สัมผัสดินนั้นมีรากพิเศษเกิดขึ้น

Creeping หมายถึง การเลื้อยทอดของลำต้นพืชไปตามดิน โดยใช้รากพิเศษที่เกิดขึ้นบริเวณ ส่วนของลำต้น ยึดเกาะสิ่งที่สัมผัส

Scandents หมายถึง รอเลื้อย เป็นพันธุ์ไม้ที่สามารถทรงตัวอยู่เป็นพุ่มได้ แต่ถ้ามีหลักรับหรือพวงม้วนก็สามารถทอดเลื้อยได้คล้ายไม้เลื้อยอื่นๆ เช่น เฟื่องฟ้า นมแมว สายหยุด เป็นต้น

Vine หมายถึง คำเรียกไม้เลื้อยทุกชนิดโดยอนุโลมเช่น เถาวัลย์ เถาถุ้ง พวงชมพู เป็นต้น

Trailing หมายถึง การเลื้อยไปตามดินแต่ไม่แตกรากลงฝังดิน

Lianes หมายถึง ไม้รอเลื้อยอายุยืนมีลำต้นเป็นเถาใหญ่ มีเนื้อไม้ มักเลื้อยพันขึ้นตามต้นไม้ใหญ่ เพื่อรับแสงแดด (กองบรรณารักษารวบรวมและสวน, 2525)

ประโยชน์ของไม้เลื้อยกับงานภูมิทัศน์

ไม้เลื้อยเป็นพันธุ์ไม้ที่มีลักษณะลำต้นต้องอาศัยยึดเหนี่ยวพาดพิงกับต้นไม้ หรือวัสดุอื่นในการทรงลำต้น ถ้าไม่มีสิ่งยึดเหนี่ยวก็มักจะเลื้อยทอดไปตามพื้นดิน สายตา ไม้เลื้อยบางชนิดยังมีกลิ่นหอม สีสดสวยงาม จึงมักนิยมปลูกให้เลื้อยคลุมเรือนต้นไม้ รั้ว และต้นไม้อื่นๆ เพื่อเพิ่มความสวยงามตามธรรมชาติ หรือปลูกเป็นฉากพรางแสงเพื่อลดความร้อนและให้ร่มเงา หรือปลูกเพื่อกำบังสิ่งที่เราไม่พึงประสงค์ให้ปรากฏแก่สายตาเมื่อมองจากหน้าบ้านเข้ามาภายในบ้าน อีกทั้งยังทำให้ผู้ที่ผ่านไปมาพบเห็นรู้สึกผ่อนคลายไปด้วยในเวลาเดียวกัน เป็นต้น (วิจิตร, 2537)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจำแนกไม้เลื้อย

1. การจำแนกตามลักษณะทางพฤกษศาสตร์

การจำแนกตามลักษณะทางพฤกษศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดหมวดหมู่สิ่งมีชีวิต โดยอาศัยลักษณะที่พบเหมือนกันจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน หรือจัดคนละกลุ่มเมื่อมีลักษณะแต่ต่างกัน โดยมีหลักเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- ลักษณะทางสัณฐานวิทยาที่พบเหมือนกันหรือต่างกัน
- พัฒนาการตั้งแต่เริ่มแรกจนเติบโตเต็มที่
- ความสัมพันธ์ทางวิวัฒนาการ
- พฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม

การจำแนกตามลักษณะทางพฤกษศาสตร์นั้นเป็นการจำแนกเรียงตามลำดับจากกลุ่มใหญ่ไปหากกลุ่มเล็ก ลำดับชั้นการจำแนกทางพฤกษศาสตร์เรียงลำดับดังต่อไปนี้ (มณฑินี, 2546)

Kingdom (อาณาจักร)

Division (หมวด)

Class (ชั้น)

Subclass (ชั้นย่อย)

Order (อันดับ)

Family (วงศ์)

Genus (สกุล)

Species (ชนิด)

2. การจำแนกตามอายุ แบ่งได้ 3 ประเภทคือ

2.1 ไม้เลื้อยอายุสั้นหรือฤดูเดียว (annual climber) มีวงจรชีวิตตั้งแต่เริ่มงอกจากเมล็ด เจริญเติบโตทางต้นและใบ ออกดอกออกผลจนกระทั่งติดเมล็ด หลังจากนั้นต้นจะโทรมและตายไปในระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี แล้วเมล็ดก็จะงอกต้นใหม่มาแทนที่

2.2 ไม้เลื้อยอายุสองปีหรือสองฤดู (biennial climber) ช่วงชีวิตมีช่วงการเจริญเติบโตแบ่งเป็น 2 ช่วงคือช่วงแรกเป็นการเจริญเติบโตทางด้านลำต้นและใบ ช่วงที่สองคือช่วงที่มีการเจริญเติบโตทางด้านดอกและออกผล เมื่อครบวงจรต้นจะโทรมและตายไป

2.3 ไม้เลื้อยอายุหลายปีหรือหลายฤดู (perennial climber) มีวงจรชีวิตตั้งแต่เริ่มงอกออกจากเมล็ดจนออกดอกติดผลอาจภายใน 1 ปีหรือหลายปี แล้วต้นยังไม่ตายสามารถออกดอกออกผลต่อไปได้เรื่อยๆ หลายปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. การจำแนกตามลักษณะเนื้อไม้ แบ่งได้ 2 ประเภทคือ

3.1 ไม้เลื้อยเนื้ออ่อนและอวบน้ำ (herbaceous and succulent climber) เป็นไม้เถาเลื้อยที่โตเร็ว มักมีลำต้นเล็กเมื่อยังเล็กเปลือกมีสีเขียวต่อมาเปลือกจะมีสีน้ำตาลเมื่อมีอายุมากขึ้นและเนื้อไม้มีสีน้ำตาลอ่อน ส่วนไม้เลื้อยอวบน้ำจะมีเนื้อไม้สีเขียวใสอวบน้ำ บางชนิดลำต้นอาจเป็นท่อนกลวง ไม้เลื้อยประเภทนี้พบได้ทั้งล้มลุกอายุสั้น อายุสองปีและอายุหลายปี

3.2 ไม้เลื้อยเนื้อแข็ง (wood climber) มีการเจริญเติบโตค่อนข้างช้าอายุหลายปี ลำต้นเมื่อโตเต็มที่มีขนาดใหญ่เปลือกสีน้ำตาล เนื้อไม้แข็ง เมื่อตัดลำต้นตามขวางจะพบวงปี เกิดขึ้นตามจำนวนปีที่เจริญเติบโต แถบกลางเรียกว่า แถบไม้ มีความแข็งแรงมาก ไม้เลื้อยเนื้อแข็งแบ่งได้อีก 2 ประเภทคือ ไม้เถาเลื้อยเนื้อแข็ง ลักษณะของลำต้นไม่สามารถพยุงตัวเองได้ต้องอาศัยวัสดุอื่นพยุงตั้งแต่เริ่มปลูก เช่น พวงคราม การเวก เป็นต้น ประเภทที่ 2 คือ ไม้พุ่มกิ่งเลื้อยหรือไม้รอเลื้อย ลำต้นเมื่อยังเล็กจะเจริญเป็นพุ่มทรงตัวได้และจะเจริญแตกกิ่งก้านยึดยาว พาดหรือเกาะเลื้อยสิ่งพยุงต่อไป เช่น ช้องนาง นมแมว เป็นต้น

4. การจำแนกตามลักษณะการเกาะเกี่ยว แบ่งได้ 3 ประเภทคือ

4.1 การเลื้อยพันแบบพาดพิง (leaner) ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการเลื้อยทอดของไม้พุ่มกิ่งเลื้อยซึ่งต้นจะแตกกิ่งก้านยาวแล้วเอนไปพาดพิงกับสิ่งพยุง เช่น เฟื่องฟ้า สายหยุด ในรา เป็นต้น

4.2 การเลื้อยแบบขัดสาน (weaver) การเลื้อยแบบนี้เกิดขึ้นเมื่อไม่มีสิ่งพยุงมารองรับ ลำต้นจะเลื้อยเกี่ยวพันกันเองเพื่อพยุงต้นขึ้นรับแสง เช่น เล็บมีอนาง เป็นต้น

4.3 การเลื้อยพันเกาะยึดเกี่ยว (grasper) แบ่งตามอวัยวะยึดเกาะ ได้แก่

4.3.1 ยอดเลื้อยพัน (twiner) โดยใช้ส่วนยอดเลื้อยพันสิ่งพยุง พบในไม้เถาเนื้ออ่อนและเนื้อแข็ง เช่น มอริ่งกลอรี อัญชัน พวงแสด เป็นต้น

4.3.2 มือพัน (tendrils) คือรอยคี่ที่เปลี่ยนรูปมาจากใบ พบตามซอกใบและปลายยอดเป็นเส้นเล็กๆยาว ปลายม้วนงอ ใช้เลื้อยเกาะพันสิ่งพยุง เช่น เสาวรส ม่วงมณีรัตน์ เป็นต้น

4.3.3 หนาม (thorn) ตามข้อและโคนก้านใบจะมีหนามแหลมคม ส่วนปลายอาจโค้งงอเล็กน้อยเพื่อให้เกาะเกี่ยวต้นกับสิ่งพยุงหรือเกี่ยวพันตัวมันเองเช่น กุหลาบเลื้อย คัดเค้า เป็นต้น

4.3.4 รากพิเศษ (adventitious root) ตามลำต้นและข้อปล้องมีรากเส้นเล็กๆ ออกเป็นแผง ใช้เกาะเกี่ยวสิ่งพยุง เช่น มธุรสดา นมตำเลีย ตีนตุ๊กแก เป็นต้น

4.3.5 ปุ่มยึด (sticker) มีวิวัฒนาการมาจากมือพันหรือรากพิเศษ เมื่อต้นเลื้อยทอดไปตามพื้นผิวที่ค่อนข้างเรียบทึบ เช่น ผนังหรือกำแพง ส่วนปลายของมือพันหรือรากพิเศษจะมีปุ่มเพื่อใช้ยึดเกาะใช้ติดกับผิวของผนัง เช่น เถาอรุณ เป็นต้น

4.3.6 ตะขอเกี่ยว (hooker) มีวิวัฒนาการมาจากก้านช่อดอกมีลักษณะคล้ายหนาม แต่มีขนาดใหญ่ยาวและโค้งงอมากกว่า ใช้เกี่ยวสิ่งพวยง เช่น การเวก กระดังงาจีน เป็นต้น

4.3.7 ปลายใบเปลี่ยนเป็นมือจับ (cirrhous leaves) ปลายใบยึดเป็นเส้นยาว ม้วนงอใช้ยึดพันสิ่งพวยง เช่น ดอกตี่ง หม้อข้าวหม้อแกงลิง เป็นต้น

4.3.8 ก้านใบ (leaf-stem) มีก้านใบยาวและบิดโค้งงอ เกาะสิ่งพวยงหรือเกี่ยวพันตัวเอง เช่น พวงแก้วกุดั่น พวงแก้วมณี เป็นต้น (อุทธร, 2541)

5. การจำแนกตามลักษณะการเจริญเติบโต แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ

5.1 ลักษณะการเลื้อยตามพื้นดิน พันธุ์ไม้เลื้อยที่เมื่อเลื้อยอยู่กับพื้นดินก็มีความเจริญเติบโตได้ดีเท่ากับปล่อยให้เลื้อยขึ้นค้าง หรือเลื้อยขึ้นที่สูง จึงนิยมปลูกเพื่อให้เลื้อยตามพื้นดินกันมาก เช่น อัญชัน

5.2 ลักษณะเลื้อยตามที่สูง พันธุ์ไม้เลื้อยที่ชอบเลื้อยและไต่พันขึ้นที่สูง เช่น ไตขึ้นต้นไม้ หรือตามรั้ว ที่เป็นแนวตั้งฉากกับพื้นดิน จึงจะเจริญงอกงามได้ดี เพราะได้รับแสงสว่างทั่วถึงกันทั้งสองด้าน จึงนิยมปลูกให้เลื้อยตามแนวตั้งมากกว่าให้เลื้อยตามพื้นดิน ถ้าปล่อยให้เลื้อยตามพื้นดินแล้วจะไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร เช่น มอริ่งกลอรี สร้อยฟ้า ที่ต้องมีหลักปักให้เลื้อย หรือพวกผักบุ้งฝรั่งที่ปลูกเป็นรั้ว ตระขุจีนที่เลื้อยตามรั้ว พวกพลูต่าง และพิโลเคนดรอน เป็นต้น

5.3 ลักษณะเลื้อยตามแนวระดับบนที่สูง พันธุ์ไม้เลื้อยที่ชอบเลื้อยคลุมบนที่สูง เช่น เลื้อยคลุมต้นไม้สูง จึงนิยมปลูกให้เลื้อยคลุมเรือนต้นไม้ หรือทำค้างให้เลื้อย ถ้าเป็นพันธุ์ไม้ดอกไม้ประดับ อาจพิจารณาเลือกพันธุ์ไม้เลื้อยได้ 2 อย่าง คือ ชนิดที่มีใบดกเลื้อยคลุมทำให้เกิดความร่มทึบดี เหมาะที่จะให้เลื้อยคลุมเรือนต้นไม้นั่งเล่น หรือเรือนต้นไม้ติดกับอาคาร เพื่อบังแดด เช่น ต้นใบระบาท ขจร สร้อยอินทนิล ส่วนอีกชนิดที่มีคุณค่าทางดอก เช่น ดอกดก ดอกหอม และดอกสวยงาม เช่น พวงโกเมน พวงแสด ลดาวัลย์ การเวก เป็นต้น

6. การจำแนกตามลักษณะความต้องการแสง พันธุ์ไม้ชนิดต่างๆอาจต้องการแสงสว่างในการเจริญเติบโตต่างกัน บางชนิดต้องการแสงแดดโดยตรง บางชนิดต้องการแสงแดดรำไรสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

6.1 ไม้ในร่ม (indoor plant) ส่วนใหญ่เป็นไม้ใบ หรือดอกบอบบาง ไม่สามารถทนต่อแสงแดดที่ร้อน หรือ แสงสว่างที่มากเกินไปได้ เช่น พวกพิโลเคนดรอน มอนสเตอรา เป็นต้น

6.2 ไม้กลางแจ้ง (outdoor plant) พันธุ์ที่เจริญเติบโตได้ดีในสภาพที่มีแสงแดดส่องโดยตรงกลางแจ้ง ถ้านำมาปลูกในร่มใบจะเจริญช้า จะเขียวจัด ต้นสูงชะลูด ไม่สมบูรณ์ถูกส่วนเหมือนอย่างธรรมชาติ เช่น เฟื่องฟ้า เล็บมือนาง ช้องนาง กุหลาบเลื้อย เป็นต้น

7. การจำแนกตามช่วงความยาวของแสง เนื่องจากช่วงความยาวของแสงต่อวันที่พืชได้รับ อาจมีอิทธิพลต่อการเกิดดอกหรือการเปลี่ยนแปลงการเจริญเติบโตของตาดอก สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่ม 3 กลุ่ม ดังนี้

7.1 พันธุ์ไม้วันสั้น (short – day plant) หมายถึง พันธุ์ที่ต้องการช่วงแสงในเวลากลางวันน้อยกว่า 8 ชั่วโมง เพื่อช่วยให้เกิดตาดอก และการเจริญเติบโตของตาดอก เช่น เดปกระเป่าไฮยา เป็นต้น

7.2 พันธุ์ไม้วันยาว (long – day plant) หมายถึง พันธุ์ที่ต้องการช่วงแสงในเวลากลางวันมากกว่า 8 ชั่วโมง เพื่อช่วยในการเจริญเติบโต เป็นผลทางอ้อมในการช่วยให้พืชออกดอก เช่น กระดังงา การเวก เล็บมือนาง อัญชัน เป็นต้น

7.3 พันธุ์ไม้วันกลาง (indeterminate or day – neutral plant) หมายถึง พันธุ์ไม้ที่สามารถจะเจริญเติบโตออกดอกติดผลได้ไม่ว่าช่วงแสงในเวลากลางวันจะสั้นหรือยาวก็ตาม เช่น กุหลาบ เงินไหลมา เป็นต้น (วิจิตร, 2537)

ลักษณะเกี่ยวกับใบ

ใบเป็นส่วนของพืชที่ทำหน้าที่สังเคราะห์แสง หายใจ ติดอยู่ตามข้อ

1. ส่วนประกอบของใบ

1.1 แผ่นใบ (blade, lamina) มีขนาดและรูปร่างแตกต่างกันหลายแบบ

1.2 ก้านใบ (petiole) ลักษณะของก้านใบที่โคนพองออกเรียก โคนก้านใบป่อง ใบที่ไม่มีก้านใบเรียก ใบไร้ก้าน ส่วนของก้านใบแผ่เป็นแบนคล้ายใบ ทำหน้าที่แทนใบเรียก ก้านใบกลายเป็นใบ

1.3 หูใบ (stipule) มักเกิดเป็นคู่ ที่โคนก้านหรือโคนใบ ใบที่ไม่มีหูใบเรียก ไร้หูใบ ในพืชบางชนิดส่วนของหูใบอาจเปลี่ยนแปลงไปเป็นมือจับ หนามหรือเป็นปลอกหุ้มลำต้น

2. การเรียงเส้นใบ

2.1 เส้นใบขนาน (parallel veined) พบมากในใบเลี้ยงเดี่ยว แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

2.1.1 เส้นใบขนานแบบขนนก (pinnate) เส้นใบแยกออกจากเส้นกลางใบมาying ขอบใบทั้งสองข้างในแนวเดียวกันตลอด ลักษณะคล้ายขนนก

2.1.2 เส้นใบขนานแบบรูปฝ่ามือ (palmate) เส้นใบเรียงตัวกับเส้นกลางใบจากโคนใบไปสู่ปลายใบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 เส้นใบตาข่ายหรือร่างแห (netted, reticulate veined) มักพบในพืชใบเลี้ยงคู่ ลักษณะของเส้นใบแบบนี้ เมื่อแยกออกมาแล้วจะเชื่อมติดต่อกันประสานเป็นร่างแห แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ

2.2.1 เส้นใบตาข่ายแบบขนนก (reticulate pinnate) เส้นกลางใบมีขนาดใหญ่กว่าเส้นอื่นๆ และเส้นใบย่อยจะแตกออกเส้นใบที่ใหญ่กว่าตามลำดับ

2.2.2 เส้นใบตาข่ายแบบรูปฝ่ามือ (reticulate palmate) มีเส้นใบที่มีขนาดใหญ่มากกว่า 1 เส้น แยกออกมาจากปลายก้านใบที่จุดๆ เดียวกัน แล้วจึงแตกออกเป็นเส้นใบย่อยต่อไป

3. การเรียงใบ

3.1 การเรียงใบแบบสลับ (alternate) ลักษณะการติดของใบที่ 1 ข้อ มีเพียง 1 ใบ ส่วนมากมักจะเรียงสลับซ้ายขวา บางครั้งเรียกว่า distichous พืชบางชนิดใบจะอยู่ด้านเดียวกันหมด เพราะมีลำต้นเป็นแบบไหล

3.2 การเรียงใบแบบเวียน (spiral) ลักษณะการติดของใบคล้ายกับแบบสลับ แต่ตำแหน่งซ้ายขวาในแต่ละข้อเอียงกันเล็กน้อยตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยรวมจะเห็นว่าก้านใบติดเวียนเป็นเกลียวรอบกิ่งหรือลำต้น

3.3 การเรียงใบแบบตรงข้าม (opposite) ลักษณะการติดใบที่ 1 ข้อ มี 2 ใบอยู่ตรงข้ามกัน

3.4 การเรียงใบแบบตรงข้ามสลับตั้งฉาก (decussate) ลักษณะการติดใบคล้ายกับแบบตรงข้าม แต่คู่ใบตรงข้ามกันของข้อที่ 1 จะอยู่ในแนวตั้งฉากกับคู่ใบที่ตรงข้ามกันของข้อถัดไป

3.5 การเรียงใบแบบเป็นวงรอบ (whorl) ลักษณะการติดของใบที่ 1 ข้อ มีตั้งแต่ 3 ใบขึ้นไป

3.6 การเรียงใบแบบกระจุกแบบกุดลาบซ้อน (rosette, basal) ลักษณะการติดของใบที่เกิดซ้อนกันแน่นเป็นกระจุกใต้ผิวดิน เนื่องจากลำต้นมีข้อถี่ ปล้องสั้นมาก

3.7 การเรียงใบแบบซ้อนหุ้ม (equitant) ลักษณะการติดของใบคล้ายกับแบบสลับ แต่ดีกว่า ดังนั้นก้านใบจึงมาซ้อนหุ้มกัน

4. ประเภทของใบ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

4.1 ใบเดี่ยว (simple leaves) คือ มีแผ่นใบชิ้นเดียว บางชนิดขอบใบเว้าลึกเป็นแฉกจนเกือบถึงเส้นกลางใบ แต่ตัวใบไม่ขาดออกจากกัน

4.2 ใบประกอบ (compound leaves) คือ มีแผ่นใบแยกย่อยเป็นหลายแผ่น แต่ละแผ่นย่อย เรียกว่า ใบย่อย

ใบประกอบยังแบ่งย่อยลงไปได้อีก 2 ประเภท คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.1 ใบประกอบแบบนิ้วมือ (digitate) เป็นใบประกอบที่มีใบย่อยแตกออกจากจุดเดียวกัน เป็นแนวรัศมีคล้ายนิ้วมือ

4.2.2 ใบประกอบแบบขนนก (pinnate) เป็นใบประกอบที่ใบย่อยแตกออกจากแกนกลาง ถ้ามีแกนกลางเป็นแกนใหญ่แกนเดียว เรียกใบประกอบแบบขนนกชั้นเดียว ถ้ามีแกนกลางย่อยลงไปอีก จัดเป็นใบประกอบแบบขนนกสองชั้น ถ้ามีแกนกลางย่อยแตกจากแกนกลางย่อยเดิมเป็นแกนกลางอันที่สาม จัดเป็นใบประกอบแบบขนนกสามชั้น (จิตราภรณ์, 2548)

ลักษณะเกี่ยวกับดอก

1. ส่วนประกอบของดอก

1.1 กลีบเลี้ยง (sepal) เป็นส่วนที่อยู่ด้านนอกสุดของดอก ทำหน้าที่ห่อหุ้มและป้องกันอันตรายให้กับดอกที่กำลังเจริญเติบโต กลีบเลี้ยงเป็นส่วนที่เจริญและเปลี่ยนแปลงมาจากใบ ดังนั้นโครงสร้างต่างๆ ภายใน จึงมีลักษณะเหมือนกับของใบ ส่วนใหญ่มีสีเขียว

1.2 กลีบดอก (petal) เป็นส่วนที่อยู่ถัดจากกลีบเลี้ยงเข้าไปด้านในเป็นวงที่สอง เรียกว่า วงกลีบดอก ทำหน้าที่ล่อแมลงให้เข้ามาช่วยถ่ายละอองเกสร ส่วนของวงกลีบเลี้ยงและวงกลีบดอกรวมกันมีชื่อเรียกว่า perianth

1.3 เกสรตัวผู้ (stamen) เป็นส่วนที่อยู่ถัดจากกลีบดอกเข้าไปข้างใน วงของเกสรตัวผู้มีชื่อเรียกว่า androecium เกสรตัวผู้เจริญและเปลี่ยนแปลงมาจากเนื้อเยื่อเจริญปลายยอด เพื่อทำหน้าที่สร้างเซลล์สืบพันธุ์ตัวผู้

1.4 เกสรตัวเมีย (pistil) เป็นส่วนของดอกชั้นในสุด วงของเกสรตัวเมียเรียกว่า gynoecium เกสรตัวเมียเจริญและเปลี่ยนแปลงมาจากใบ เพื่อทำหน้าที่สร้างเซลล์สืบพันธุ์ตัวเมีย (มณฑินี, 2546)

2. ช่อดอกและการจัดเรียงของดอก

2.1 ช่อดอกแบบกระจะ (racemose type) เป็นช่อดอกแบบมีแกนกลางยาวและก้านดอกย่อยมีก้านดอกยาวเท่าๆ กัน ดอกที่เกิดก่อนอยู่ปลายสุดและมีดอกอ่อนเกิดขึ้นบริเวณปลายสุดของแกนไปเรื่อยๆ ดังนั้นดอกจะมีการทยอยบานจากโคนไปหาปลายช่อดอก และในกรณีที่ช่อดอกไม่มีแกนยาว ดอกจะบานจากขอบนอกเข้าสู่ใจกลางช่อ ช่อดอกแบบกระจะนี้จำแนกย่อยเป็นหลายแบบดังนี้

2.1.1 ช่อกระจะ (raceme) เป็นช่อดอกที่มีลักษณะง่ายที่สุดคือ มีแกนกลางเป็นแกนยาวไม่แยกสาขา มีดอกย่อยเรียงสลับกันติดอยู่สองข้าง ก้านดอกย่อยมีความยาวใกล้เคียงกัน ดอกบานจากโคนไปหาปลายดอก

2.1.2 ช่อเชิงลด (spike) มีลักษณะเหมือนช่อกระจะแต่ไม่มีก้านดอกย่อยหรือมีแต่สั้นมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.3 ช่อแบบหางกระรอก (catkin) คล้ายกับช่อเชิงลดแต่ช่อดอกมักห้อยลงเสมอและดอกย่อยเป็นดอกที่มีเพศเดียว

2.1.4 ช่อเชิงลดมีกาบ (spadix) ช่อดอกแบบนี้แตกต่างจากช่อเชิงลดคือ มีแกนกลางอวบหนา มีเนื้อ ดอกย่อยแต่ละดอกอาจเป็นได้แบบมีสองเพศและแบบที่มีเพศเดียว ลักษณะที่สำคัญคือมีกาบหุ้มดอก ที่มีสีส้มสวยงาม

2.1.5 ช่อเชิงหลั่น (corymb) คล้ายกับช่อดอกช่อกระจุกแต่ก้านดอกย่อยมีความยาวแตกต่างกันดอกที่อยู่โคนช่อจะมีความยาวมากกว่าเพื่อชูดอกให้อยู่ในระดับเดียวกันกับดอกย่อยที่อยู่ปลายช่อซึ่งมีก้านดอกสั้นกว่า

2.1.6 ช่อกระจุกแน่น (head) มี 2 แบบคือ 1. ช่อเชิงลดแน่น เป็นช่อดอกที่มีแกนกลางสั้นมากและอวบหนา รูปร่างกลมหรือมีลักษณะนูนสูง มีดอกย่อยเรียงตัวกันแน่นทำให้ช่อดอกเป็นกระจุกกลม และ 2. ช่อดอกของพืชในวงศ์ทานตะวัน ซึ่งมีช่อดอกค่อนข้างสั้นและหนา บางครั้งเรียกว่าฐานรองดอกธรรมดา มีวงใบประดับรองรับทั้งช่อ ดอกย่อยไม่มีก้านเกิดแน่นบนแกนกลางเรียกว่า ดอกรวม

2.1.7 ช่อซี่ร่ม (umbel) เป็นช่อดอกที่มีดอกย่อยเจริญออกไปจากจุดเดียวกันที่ปลายก้านช่อดอก ทำให้มีลักษณะคล้ายซี่ร่ม ดอกย่อยแต่ละดอกอาจมีก้านดอกหรือไม่ก็ได้ แต่ส่วนใหญ่มีก้านดอกและมีขนาดเท่ากันทุกดอก มีใบประดับหุ้มช่อดอกเอาไว้

2.2 ช่อดอกแบบกระจุก (cymose type) เป็นช่อดอกแบบที่มีลักษณะจำกัด เป็นช่อดอกที่มีดอกย่อยเกิดก่อนอยู่กลางช่อ ดังนั้นดอกจึงมีการบานจากกลางช่อ แล้วดอกข้างๆ จะทยอยกันบานตามลำดับ

2.2.1 ช่อกระจุกธรรมดา (simple cyme) เป็นช่อกระจุกแบบที่ง่ายที่สุด โดยหนึ่งช่อดอกมี 3 ดอกย่อย ดอกที่อยู่ตรงกลางจะบานก่อนดอกข้างๆ เกิดการแตกแขนงออกไปด้านข้าง

2.2.2 ช่อกระจุกเชิงซ้อน (compound cyme) เป็นช่อกระจุกที่มีการแตกแขนงแบบช่อกระจุกธรรมดาออกไปทางด้านข้างเรื่อยๆ สังเกตได้จากช่อแขนงย่อยที่สุดจะมีสามดอก ดอกกลางบานก่อน เมื่อแตกแขนงเต็มที่เป็นช่อใหญ่จะมีลักษณะกลม

2.3 ช่อดอกเชิงประกอบ (compound inflorescence) เป็นช่อกระจุกที่แกนกลางมีการแตกแขนงย่อยต่อไปในทำนองเดียวกับการแตกแขนงย่อยของใบประกอบ ทำให้ช่อดอกหลายช่อรวมกัน ซึ่งช่อดอกย่อยอาจจะเป็นช่อกระจุก ช่อเชิงลด ช่อเชิงหลั่น ช่อซี่ร่มหรือช่อกระจุกแน่น เป็นต้น ช่อดอกเชิงประกอบเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ช่อแยกแขนง

2.4 ช่อดอกพิเศษ (special inflorescence)

2.4.1 ช่อดอกที่มีฐานรองดอกรูปถ้วย (hypanthodium) เป็นช่อดอกที่มีฐานรองดอกรูปถ้วยที่มีลักษณะอวบหนา มีเนื้อ เป็นรูปถ้วยหรือคนโท เป็นดอกย่อยที่มีเพศเดียวและเกิดในบริเวณถ้วย อาจเป็นดอกแยกเพศอยู่ร่วมต้น หรือเป็นดอกแยกเพศอยู่ต่างต้นก็ได้ เมื่อช่อดอกเจริญเป็นผลฐานรองดอกรูปถ้วยเจริญมาชิดกันทำให้คล้ายเป็นผลเดี่ยว แต่จริงๆ แล้วเกิดจากช่อดอกทั้งช่อ

2.4.2 ช่อรูปถ้วยหรือไซยาเทียม (cyathium) เป็นช่อดอกที่คล้ายดอกเดี่ยวมีใบประดับรองรับหรือห่อหุ้มไว้ ประกอบด้วยดอกย่อยที่แยกเพศเป็นเพศผู้และเพศเมีย โดยดอกเพศเมียมีเพียงหนึ่งดอกอยู่กึ่งกลางล้อมรอบด้วยดอกเพศผู้หลายดอก

2.4.3 ช่อกระจุกหรือช่อฉัตร (verticillate) เป็นช่อดอกรวมที่มีแต่ละช่อดอกย่อยเป็นแบบกระจุก เกิดเป็นกลุ่มอยู่ตามซอกใบหรือซอกใบประกอบซึ่งออกเป็นคู่ตรงกันที่บริเวณข้อแต่ละข้อ มักไม่มีก้านช่อดอกหรือมีแต่สั้นมาก (พวงผกา, 2548)

ปัจจัยการเจริญเติบโต

1. วัสดุปลูก (material) ดินไม้ทุกชนิดต้องการดินที่มีแร่ธาตุพอเหมาะกับการเจริญเติบโต แต่สำหรับไม้เลื้อยต้องการดินร่วน มีความโปร่งระบายน้ำได้ดี มีแร่ธาตุอาหารมากพอควร ซึ่งพืชบางอย่างซึ่งเป็นพืชของอากาศอาจไม่ต้องการดินมากนัก เช่น หม้อข้าวหม้อแกงลิง โส่ย่า (วราภรณ์, 2546) ดินปลูกทั่วไปจะมีส่วนผสมของดินร่วน ปุ๋ยคอก กาบมะพร้าวสับ ทราย ผสมในอัตราส่วนเท่าๆ กัน อัตราส่วนเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมของพืชแต่ละต้น อาจใช้ใบก้ามปูหรือเปลือกถั่วเป็นส่วนผสมแทนได้ (อภุชสร, 2541)

2. แสงแดด (light) ไม้ดอกนั้นโดยมากจะต้องการแสงแดด ในปริมาณค่อนข้างมาก ไม้เลื้อยก็เช่นเดียวกันโดยเฉพาะพวกที่เป็นไม้ดอกและไม้เลื้อยเนื้อแข็งที่มีอายุหลายปี มักชอบแดดจัด หากร่มเกินไปมักให้ดอกน้อย ใบมีสีเหลือง การเจริญเติบโตไม่ดีเท่าที่ควร พวกพืชที่มีใบสวย เช่น พิไลเดนดรอน มอนสเตอรา ชอบอยู่ในร่มหรือแสงแดดรำไรจะให้ใบที่สวยงาม พันธุ์ไม้ที่ชอบแสงแดดจัด เช่น กระดังงาจีน จันทร์กระจ่างฟ้า เล็บมือนาง อมรมะปรางค์ ถ้าได้รับแสงแดดอย่างเต็มที่ จะทำให้การออกดอกดี (วราภรณ์, 2546)

3. การให้น้ำ (water) เป็นสิ่งสำคัญต่อสิ่งมีชีวิตในการดำรงชีพ หากขาดน้ำก็จะทำให้พืชตาย หรือชะงักการเจริญเติบโต และหากได้รับน้ำมากเกินไปก็จะทำให้ราก และลำต้นพืชเน่าตายได้ และน้ำยังช่วยละลายธาตุในดินให้พืชได้นำไปใช้ได้ง่าย จึงควรรดน้ำให้ชุ่มในช่วงเช้าและเย็น

4. การให้ปุ๋ย (fermentation) เป็นการเพิ่มธาตุอาหารให้กับพืช เนื่องจากดินขาดธาตุที่พืชจะนำไปใช้ในการเจริญเติบโต โดยสังเกตจากอาการที่พืชแสดงออกมา เช่น ใบเหลือง ใบแห้งร่วงหล่น ต้นไม้โต ให้ดอกให้ผลน้อย โดยปุ๋ยจะมีธาตุหลัก 3 ธาตุ คือ ไนโตรเจน (N) จะช่วยบำรุงด้านใบ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และการแตกกิ่งก้าน ฟอสฟอรัส (P) จะช่วยในการงอกของเมล็ดและการเจริญของราก โพแทสเซียม (K) จะช่วยในการเจริญเติบโต การออกดอกออกผล สังเกตได้จากรายละเอียดที่พิมพ์แจ้งไว้บนบรรจุภัณฑ์ของปุ๋ย เพื่อบอกสัดส่วนของธาตุแต่ละตัวว่ามีมากน้อยเท่าใด

การขยายพันธุ์

1. การตอนกิ่ง (layering) เป็นการขยายพันธุ์ โดยการทำให้กิ่งพืชออกรากขณะที่ยังติดอยู่กับต้นแม่ กิ่งที่ออกรากจะถูกตัดไปปลูก แล้วเจริญเป็นพืชต้นใหม่ การตอนอาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่ส่วนมากพืชจะต้องใช้การกระทำช่วย การตอนพืชกิ่งยังคงได้รับน้ำและอาหารจากต้นแม่ ซึ่งแตกต่างจากการตัดชำ สาเหตุนี้ทำให้การตอนประสบกับความสำเร็จมากกว่าการตัดชำ

2. การตัดชำ (cutting) เป็นการขยายพันธุ์โดยการตัดส่วนใดส่วนหนึ่งของต้น ราก หรือใบนำไปไว้ในที่ที่เหมาะสม ชิ้นส่วนเหล่านี้จะออกรากและแตกยอดได้ต้นพืชใหม่ มีลักษณะเหมือนต้นแม่ทุกประการ การขยายพันธุ์วิธีนี้ทำได้ง่าย รวดเร็ว และเป็นจำนวนมาก (ภัญชญา, 2546)

3. การเพาะเมล็ด (propagation by seed) เป็นการขยายพันธุ์แบบใช้เพศ หมายถึง การนำเมล็ดพันธุ์ที่ได้ผ่านการคัดเลือกแล้ว ว่าเป็นสายพันธุ์ดีมาทำการเพาะในวัสดุเพาะชำ จนได้พืชต้นใหม่ วิธีการนี้ทำให้ได้ต้นพืชสูงใหญ่ ระบบรากแข็งแรง แต่มักจะพบการผันแปรทางสายพันธุ์ในลักษณะที่ไม่เหมือนกับสายพันธุ์เดิมเป็นส่วนใหญ่ (ทองพูน, 2545)

ขุ้มและสิ่งพยุง

1. ขุ้มหรือสิ่งพยุงที่ทำมาจากไม้ ขุ้มชนิดนี้เหมาะสำหรับไม้เลื้อยขนาดเล็กและขนาดกลาง มีการเจริญเติบโตปานกลาง แรงเกาะเกี่ยวค่อนข้างน้อย และควรตัดแต่งสม่ำเสมอ ขุ้มที่ทำจากไม้มีอายุการใช้งานค่อนข้างสั้น ควรหมั่นดูแลและซ่อมแซม

แบบที่ 1 แผงไม้ไผ่ เหมาะสำหรับใช้กันอาณาเขตพื้นที่ที่ต้องการความเป็นส่วนตัว หรือกันพรางสายตาสีที่ไม่งาม โดยเริ่มจากนำไม้ไผ่ทำเป็นโครงกรอบสี่เหลี่ยม จากนั้นใช้ไม้ไผ่ที่มีขนาดเล็กกว่าหรือไม้ผ่าซีก นำมาตีตารางแบบไขว้ โดยจุดที่ไขว้ใช้ลวดยึดพันให้แน่น อาจใช้หวายพันทับเพื่อความสวยงามอีกชั้น

แบบที่ 2 มีลักษณะคล้ายแบบแรก แต่เพิ่มส่วนของหลังคา โครงสร้างเปลี่ยนมาใช้ไม้เนื้อแข็ง เพื่อรองรับน้ำหนักหลังคา ขุ้มแบบนี้พื้นที่ได้ขุ้มเหมาะสำหรับวางเก้าอี้นั่งเล่นพื้นขุ้มควรปูอิฐหรือโรยกรวดอัดให้แน่นเพื่อความสวยงามและสะดวกในการใช้งาน

2. ขุ้มหรือสิ่งพยุงที่ทำจากเหล็ก ขุ้มชนิดนี้ใช้ได้ทั่วไป เหมาะสำหรับไม้เลื้อยเนื้อแข็งขนาดใหญ่ น้ำหนักมาก หรือมีแรงเกาะเกี่ยวมาก เช่น การเวก ไบระบาด เป็นต้น ขุ้มเหล่านี้อายุการใช้งานค่อนข้างยาวนาน ค่าใช้จ่ายสูงกว่าที่ทำจากไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบที่ 1 ชุ่มประตูดัดเป็นรูปโค้ง ตำแหน่งการจัดวางเป็นตัวกำหนดจุดประสงค์การใช้ ถ้าจัดวางเป็นชุ่มประตูปานหน้า จะให้ความรู้สึกเชิญชวนและเป็นมิตรกับแขกผู้มาเยือน แต่ถ้าวางกันระหว่างสวนกับบ้านจะแสดงขอบเขตของพื้นที่หรือเป็นจุดเริ่มนำสายตา ถ้าเน้นจุดประสงค์ที่อยู่ปลายทาง เช่น น้ำพุ น้ำตก รูปปั้น เมื่อก้าวผ่านชุ่มจะรู้สึกที่กำลังก้าวสู่อีกบริเวณหนึ่ง

แบบที่ 2 ชุ่มเหล็กดัดเป็นรูปกรวยปลายบาน เพื่อรองรับไม้เลื้อยที่มีทรงพุ่มที่แผ่กว้าง ด้านบน ด้านล่างควรหมั่นตัดแต่งกิ่งและใบ เพื่อให้ประโยชน์จากพื้นที่ด้านล่างชุ่มได้ (อภุชสร, 2541)

3. ตาข่ายกรงไก่ ดัดเป็นรูปทรงต่างๆ เหมาะสำหรับไม้เลื้อยขนาดเล็ก เนื้ออ่อน เช่น ไฮย่า เคนชนิดต่างๆ เงินไหลมา เป็นต้น หรือใช้ยึดติดกับผนังปูนเพื่อป้องกันการแตกร้าวก่อนให้ไม้เลื้อยยึดเกาะ เช่น ตีนตุ๊กแก ไอวี เป็นต้น (วารสารกรม, 2546)

4. อื่นๆ รูปแบบของวัสดุยึดเกาะมีอยู่อย่างไม่จำกัด ซึ่งอาจนำมาทำเป็นลักษณะของกระโจมให้เลื้อย นำไม้หรือวัสดุอื่นมาทำเป็นราว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของสถานที่ งบประมาณ ลักษณะต้นไม้และผู้ปลูก

ภาพที่1 แสดงลักษณะชุ่มพวงไม้เลื้อย

(ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่2 แสดงโครงสร้างชุ่มพวงเหล็ก

(ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่3 แสดงลักษณะชุ่มพวงเหล็ก

(ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่4 แสดงลักษณะชุ่มพวงเหล็ก

(ที่มา ชุมนะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่5 แสดงลักษณะชุ้มพวงเหล็ก
(ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่6 แสดงลักษณะชุ้มพวงไม้
(ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่7 แสดงลักษณะชุ้มพวงไม้
(ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่8 แสดงลักษณะชุ้มพวงไม้
(ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่9 แสดงลักษณะชุ้มพวงไม้
(ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่10 แสดงลักษณะชุ้มพวงไม้
(ที่มา ชุมนะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อุปกรณ์และวิธีการ

1. อุปกรณ์

- 1.1 พันธุ์ไม้เลื้อยจำนวน 25 ชนิด
- 1.2 กล้องถ่ายภาพดิจิทัลพร้อมอุปกรณ์
- 1.3 เอกสารและหนังสือที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 อุปกรณ์สำหรับจัดบันทึก

2. วิธีการ

- 2.1 เลือกพันธุ์ไม้เลื้อยที่ต้องการรวบรวมข้อมูล
- 2.2 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลของพันธุ์ไม้เลื้อยแต่ละชนิด
- 2.3 ถ่ายรูปลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพันธุ์ไม้เลื้อยแต่ละชนิด
- 2.4 เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดรวมเป็นรูปเล่ม

3. สถานที่ทำการศึกษา

- 3.1 สถานที่ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูล
 - ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 - สำนักหอสมุดกลาง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 - สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 - อินเทอร์เน็ต
- 3.2 สถานที่ถ่ายภาพ
 - สวนหลวง ร.9 เขตสวนหลวง กรุงเทพมหานคร
 - สวนจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
 - สวนพระนคร เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
 - มหกรรมพืชสวนโลก ราชพฤกษ์ 2549 จังหวัดเชียงใหม่
 - คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

4. การบันทึกข้อมูลการศึกษา

- 4.1 ชื่อสามัญไทย
- 4.2 ชื่อสามัญอังกฤษ
- 4.3 ชื่อพฤกษศาสตร์
- 4.4 ชื่อพ้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวนวไร้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4.5 วงศ์
- 4.6 ชื่ออื่นๆ
- 4.6 ถิ่นกำเนิด
- 4.8 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์
- 4.9 การขยายพันธุ์
- 4.10 ข้อมูลทั่วไป
- 4.11 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพันธุ์

5. ระยะเวลาที่ทำการศึกษา

เริ่มทำการศึกษา 1 กันยายน 2549

สิ้นสุดการศึกษา 1 กุมภาพันธ์ 2550

รวมระยะเวลาทำการศึกษา 154 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษา

กระดังงาจีน

ภาพที่ 11 แสดงลักษณะดอกกระดังงาจีน (ที่มา ชุมนะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Climbing Ilang-Ilang, Bhandari
วงศ์	ANNONACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Artabotrys hexapetalus</i> (L. f.) Bhandari
ชื่อพ้อง	<i>A. uncinatus</i> Merr.
ชื่ออื่นๆ	-
ถิ่นกำเนิด	อินเดียตอนใต้ ศรีลังกา และจีน
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เถาเลื้อยเนื้อแข็ง ขนาดใหญ่ อายุหลายปี เลื้อยเกาะด้วยตะขอ ซึ่งเปลี่ยนรูป จากก้านดอก เลื้อยได้ไกล 5-10 เมตร ยอดอ่อนมีขนอ่อนนุ่ม
ใบ	ใบเดี่ยว ออกสลับในระนาบเดียวกันของกิ่ง รูปรีแกมขอบขนาน ขนาด 4-8×8-12 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมน แผ่นใบหนาสีเขียวเข้มเป็นมัน ใต้ใบสีอ่อนกว่า มีขนตามเส้นใบ
ดอก	ดอกเดี่ยว หรือออกเป็นกลุ่ม 1-5 ดอก โคนก้านดอกแบน และโค้งคล้ายตะขอ ใช้เกาะเกี่ยวพวงต้น ดอกรูปถ้วยคว่ำกลีบดอกหนาสี่เหลี่ยม มี 6 กลีบ ไม่เชื่อมติดกัน รูปรีปลายแหลม เรียงสลับกัน 2 ชั้น ชั้นละ 3 กลีบ กลีบชั้นในเล็กกว่ากลีบชั้นนอก มีจุดกระสีแดงด้านในของโคนกลีบ เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 5-7 เซนติเมตร ส่งกลิ่นหอมตั้งแต่เย็นถึงเช้าวันรุ่งขึ้น ออกดอกตลอดปี ดอกตกในเดือนมกราคม - มีนาคม
ผล	เป็นผลกลุ่ม มี 4-20 ผล รูปรีป้อม ผลอ่อนสีเขียว เมื่อแก่สีเหลือง มี 1-2 เมล็ด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้เผยแพร่โดยไม่ประสงค์ทางการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การขยายพันธุ์ เพาะเมล็ด และตอนกิ่ง นิยมตอนกิ่งมากกว่า เนื่องจากออกรากง่าย เมื่อตัดมาปลูกลงดินได้ดี ช่วยย่นระยะเวลาการเจริญเติบโต และออกดอกได้เร็วขึ้น
ฤดูกาลออกดอก ออกดอกตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป

- สรรพคุณทางสมุนไพร คือ ดอกใช้ปรุงเป็นยาหอมแก้วิงเวียน และทำเป็นยาชูกำลัง และใช้เป็นเครื่องปรุงน้ำอบไทย ในตำราไทยใช้ใบและเนื้อไม้ต้มกิน เป็นยาขับปัสสาวะ

- เกียรติความรู้ พืชชนิดนี้สันนิษฐานว่านำเข้ามาจากจีนในช่วงรัชกาลที่ 3 จึงเรียกชื่อว่า กระดังงาจีน

สภาวะเหมาะสม

แสง กระดังงาจีนเป็นไม้กลางแจ้งที่มีความต้องการแสงจัด จะช่วยให้ใบสีเขียวเป็นมัน ช่วงข้อสั้น ออกดอก ดอก

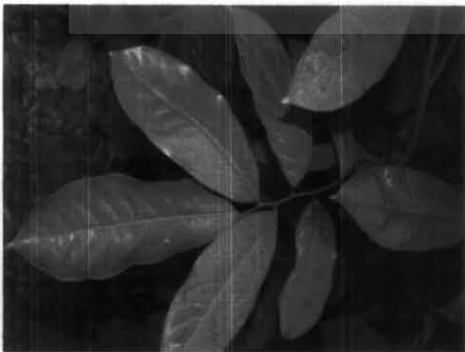
น้ำ ต้องการน้ำปานกลาง รดวันละ 2 ครั้ง ช่วงเช้า และเย็น ควรรดให้ดินชุ่ม

ดิน ขึ้นได้ดีในดินแทบทุกชนิด หากเป็นดินร่วนปนทราย ที่มีการระบายน้ำได้ดี จะเจริญงอกงามดียิ่งขึ้น

ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ผสมกับดินปลูกใส่รองกันหลุมตอนปลูก เมื่อต้นโตแล้ว ควรพรวนดินบริเวณโคนต้น แล้วใส่ปุ๋ยหมักปีละ 2 ครั้ง

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

กระดังงาจีนเป็นไม้เลื้อยยืนต้นขนาดกลางถึงใหญ่ที่มีกลิ่นหอม จึงนิยมนำมาปลูกประดับเป็นซุ้มไม้เลื้อยให้ร่มเงา ซุ้มต้นไม้นั่งเล่น หรือซุ้มทางเดิน เนื่องจากมีใบที่หนาแน่น จึงควรตัดแต่งทรงพุ่มเสมอ และควรทำรั้วหรือซุ้มที่แข็งแรง และมีพื้นที่กว้างพอให้กระดังงาจีนขยายออกไปได้
ปัจจุบัน มีการรณรงค์ให้ปลูกเป็นซุ้มไม้ประดับให้ร่มเงาตามริมถนนของกรุงเทพฯ

ภาพที่ 12 แสดงลักษณะใบกระดังงาจีน

ภาพที่ 13 แสดงลักษณะต้นกระดังงาจีน

เอกสารนี้เป็นเอกสาร (ที่มา ชูชนะ, 2549) สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น (ที่มา ชูชนะ, 2549) ไม่ควรเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กุหลาบเลื้อย

ภาพที่14 แสดงลักษณะดอกกุหลาบเลื้อย (ที่มา ชุมนง, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Climbing Rose
วงศ์	ROSACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Rosa hybrid</i>
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	-
ถิ่นกำเนิด	ทวีปเอเชีย สหรัฐอเมริกา ยุโรป และแอฟริกา
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เลื้อยเนื้อแข็ง อายุหลายปี ลำต้นและกิ่งก้านมีหนามแหลม จำนวนมาก หรือน้อย แล้วแต่พันธุ์
ใบ	เป็นใบประกอบแบบขนนก ปลายคี่ มีใบย่อย 3-5 ใบ รูปรีแกมไข่ ปลายแหลม โคนสอบหรือมน ขอบใบจักฟันเลื่อย ใบอ่อนมักมีสีแดงเรื่อ
ดอก	มักออกเป็นช่อ ดอกรูปถ้วย มีทั้งดอกชั้นเดียวและดอกซ้อน กลีบดอกรูปเกือบกลม ขอบกลีบบิดเป็นคลื่น ดอกมีหลายสี เช่น สีขาว ชมพู แดง เหลือง และหลายสีในดอกเดียวกัน เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 3-8 เซนติเมตร มีกลิ่นหอมอ่อนหรือจัดขึ้นอยู่กับชนิดพันธุ์
ผล	รูปกลม เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 1-1.5 เซนติเมตร สีแดง มีกลีบเลี้ยงสีเขียวติดอยู่
การขยายพันธุ์	ปักชำ ตัดตา และตอนกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกตลอดปี (แต่ช่วงเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ ดอกจะใหญ่และสีสด)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไป

- คำว่า “กุหลาบ” มาจากคำในภาษาเปอร์เซีย ได้รับการยกย่องว่าเป็น “ราชินีแห่งบุปผชาติ” และมีอยู่ทั่วไปในเขตอบอุ่นทั่วโลก จึงได้รับเกียรติให้เป็นดอกไม้ประจำชาติของประเทศต่างๆ หลายประเทศ เช่น อีรัก อิหร่าน (เปอร์เซีย) ตุรกี บัลแกเรีย ฯลฯ

สภาวะเหมาะสม

แสง เป็นไม้กลางแจ้งมีความต้องการแสงมาก จะทำให้ดอกสวย ถ้าอากาศเย็นดอกจะมีขนาดใหญ่ และสีสด

น้ำ ต้องการน้ำปานกลาง ควรรดให้ชุ่มวันละ 2 ครั้ง ช่วงเช้า และเย็น

ดิน ควรปลูกในดินร่วนปนทรายมีส่วนผสมของใบไม้ผุ มีการระบายน้ำและอากาศได้ดี

ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ผลมในดินปลูกที่มีใบไม้ผุมากๆ แต่ถ้าต้องการดอกดกให้ใส่ปุ๋ยไม้ดอก สูตร 14-14-14 แล้วพรวนดินรอบโคนต้น รดน้ำให้ชุ่ม

โรคและแมลงศัตรู เพลี้ยไฟ เพลี้ยหอย เพลี้ยอ่อน ดั้วงกุหลาบ โรคราแป้ง และใบจุดสีด้า

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

กุหลาบเลื้อยเป็นไม้ที่มีดอกสวยงาม สามารถนำมาปลูกประดับซุ้มไม้เลื้อย หรือปลูกให้เลื้อยขึ้นรั้วประดับตามแนวทางเดิน เพื่อพรางสายตา หรือบังสิ่งที่ไม่งามมอง แต่ควรระวังเด็กเล็กด้วย เพราะเป็นไม้ที่มีหนามแหลม

ภาพที่15 แสดงลักษณะใบกุหลาบเลื้อย (ที่มา ชุษณะ, 2549)

ภาพที่16 แสดงลักษณะต้นกุหลาบเลื้อย (ที่มา ชุษณะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไก่อฟ้า

ภาพที่ 17 แสดงลักษณะดอกไก่อฟ้า (ที่มา www.morninggarden.com)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Pelican Flower
วงศ์	ARISTOLOCHIACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Aristolochia ringens</i> Vahl.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	กระเช้าสีดา นกกระทง ไกอแก้ว
ถิ่นกำเนิด	ทวีปอเมริกากลาง ทะเลสาบแคริบเบียน และรัฐฟลอริดา ในประเทศไทยพบทางภาคเหนือ
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เลื้อยเนื้อแข็งขนาดเล็ก อายุหลายปี โตเร็ว ลำต้นมีขนปกคลุม เลื้อยพันด้วยปลายยอดได้ไกลถึง 10 เมตร
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ออกสลับ รูปหัวใจ ขนาด 7-12 × 7-15 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบเว้าลึก เส้นใบสีเขียวอ่อน ก้านใบยาว หูใบรูปกลมรอบก้านใบ
ดอก	เป็นดอกเดี่ยว ออกตามซอกใบ ดอกรูปคล้ายนก ยาว 15-20 เซนติเมตร กลีบดอกมีลายตาข่ายสีม่วงแดง โคนดอก เชื่อมกันเป็นกระเปาะกลม คล้ายลำตัวนก ด้านปลายคล้ายหาง แยกเป็น 2 ส่วน ส่วนบนสั้น และบิดเล็กน้อย ส่วนล่างรูปขนานรียาว ขอบห่อขึ้นเล็กน้อย
ผล	รูปทรงกระบอก 6 เหลี่ยม ยาว 6-8 เซนติเมตร เมื่อแก่สีน้ำตาล แตกออกเป็นรูปคล้ายกระเช้า เมล็ดรูปหัวใจ มีปีก
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด และปักชำ
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกช่วงฤดูหนาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไป

สภาวะเหมาะสม

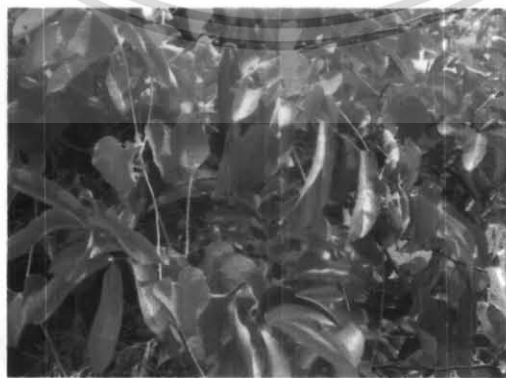
- แสง** เป็นไม้กลางแจ้งต้องการแสงแดดจัดพอสมควร ถ้าอากาศเย็นจะช่วยในการติดดอก
- น้ำ** ต้องการน้ำปานกลาง ระบายรากปลูกควรรดให้ชุ่มวันละ 2 ครั้ง ช่วงเช้าและเย็น
- ดิน** ดินปลูกควรเป็นดินร่วนที่มีส่วนผสมของปุ๋ยธรรมชาติ เช่นมูลสัตว์ จะทำให้เติบโตดี
- ปุ๋ย** ใช้ปุ๋ยคอก ผสมกับดินปลูกใส่รองก้นหลุมก่อนปลูก เมื่อต้นโตแล้วใกล้ช่วงออกดอก ควรพรวนดินบริเวณโคนต้นแล้วใส่ปุ๋ยเคมีสูตรที่มีฟอสฟอรัสสูงเร่งดอกบ้างตามสมควร

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

โกฟ้าเป็นไม้เลื้อยขนาดเล็ก เจริญเติบโตได้เร็ว สามารถเลื้อยได้ไกลถึง 10 เมตร นิยมนำมาปลูกประดับตามซุ้มไม้เลื้อยตามมุมต่างๆในสวน หรือใกล้ศาลานั่งเล่น เนื่องจากดอกมีลักษณะสวยงามแปลกตาคล้ายลำต่วนก มีลายตาข่ายสีม่วงแดง สวยงามสะดุดตา

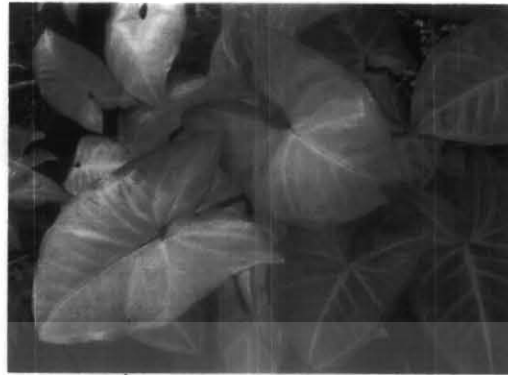
ภาพที่ 18 แสดงลักษณะใบโกฟ้า (ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่ 19 แสดงลักษณะต้นโกฟ้า (ที่มา ชุมนะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เงินไหลมา

ภาพที่ 20 แสดงลักษณะเงินไหลมา (ที่มา ชุมนง, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Arrowhead-vine, Variegata African Evergreen
วงศ์	ARACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Syngonium podophyllum</i> Schott.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	-
ถิ่นกำเนิด	เม็กซิโกถึงบราซิล และโบลิเวีย
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เลื้อยเนื้ออ่อน อายุหลายปี ลำต้นอวบน้ำ เลื้อยพันด้วยรากพิเศษที่ออกทุกข้อใบ ลำต้นสีเขียวอมเทา มีหลายพันธุ์
ใบ	ใบเดี่ยว ออกสลับ ใบอ่อนรูปหัวใจ เมื่อโตเต็มทีรูปหัวใจรูปหัวใจ ขนาด 5-15 × 8-25 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบรูปแฉียงหอก พื้นใบต่างสีเขียว-ขาว บริเวณเส้นใบสีเขียวอ่อนเกือบขาว แผ่นใบเป็นมัน ก้านใบยาว 10-30 เซนติเมตร
ดอก	ออกเป็นช่อ สีขาวนวล มีกาบหุ้มช่อดอก
การขยายพันธุ์	ปักชำยอด และลำต้น
ฤดูกาลออกดอก	-

ข้อมูลทั่วไป

ลักษณะการต่างของสีใบค่อนข้างจะสม่ำเสมอ ไม่แปรผันไปกับปัจจัยภายนอก เช่น

แสงแดด

สภาวะเหมาะสม

แสง เป็นไม้ในร่มต้องการแสงรำไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- น้ำ** ต้องการน้ำปานกลาง ควรรดวันละ 2 ครั้ง ให้ดินมีความชื้นอยู่เสมอ แต่อย่าให้มากเกินไป เพราะจะทำให้รากเน่าได้
- ดิน** เจริญได้ดีในดินร่วนซุย โดยผสมกากมะพร้าวสับ ให้เก็บความชุ่มชื้นได้ดี
- ปุ๋ย** ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ใส่ปีละ 2 ครั้ง และควรเพิ่มปุ๋ยไนโตรเจน เป็นระยะๆ เดือนละ 1-2 ครั้ง แล้วพรวนดินให้ร่วนซุยแล้วรดน้ำตามให้ชุ่ม

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

เงินไหลมาเป็นไม้ใบนิยมปลูกเป็นไม้กระถาง นำมาประดับตกแต่งปรับภูมิทัศน์ภายในบ้าน ในอาคาร หรือนอกอาคารตามโคนร่มไม้ ควรมีหลักให้เลื้อยพัน หรือให้เลื้อยพันกับต้นไม้ใหญ่ เพราะเป็นไม้ในร่มถูกแดดจัดไม่ได้

ภาพที่ 21 แสดงลักษณะใบเงินไหลมา (ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่ 22 แสดงลักษณะต้นเงินไหลมา (ที่มา ชุมนะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จันทร์กระจ่างฟ้า

ภาพที่23 แสดงลักษณะดอกจันทร์กระจ่างฟ้า (ที่มา รุชณะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Yellow Mandevilla , Wild Allamanda
วงศ์	APOCYNACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Mandevilla</i> sp. หรือ hybrid
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	-
ถิ่นกำเนิด	ทวีปอเมริกาใต้
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เถาเนื้อแข็ง ขนาดกลาง อายุหลายปี กิ่งอ่อนสีเขียวเรื่อแดง
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ออกตรงข้าม รูปรีแกมขอบขนาน ขนาด 4-6 × 7-9 เซนติเมตร ปลายใบและโคนใบมน แผ่นใบสีเขียวสดเป็นมัน
ดอก	ออกเป็นช่อตามซอกใบ และปลายกิ่ง ดอกรูปแตร กลีบดอกสีเหลืองสด โคนกลีบเชื่อมเป็นหลอด ปลายแยก 5 กลีบ รูปกลมซ้อนเกยกัน เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 4-5 เซนติเมตร
การขยายพันธุ์	ปักชำ และตอนกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป นำเข้ามาจากฟิลิปปินส์ ขณะนี้ยังไม่ทราบ ชื่อ ชนิดที่แน่นอน
สภาวะเหมาะสม

- แสง** เป็นไม้กลางแจ้งที่มีความต้องการแสงแดดจัด ควรปลูกกลางแจ้ง
- น้ำ** ต้องการน้ำปานกลาง ไม่ถึงกับแฉะ รดวันละ 2 ครั้ง ช่วงเช้า และเย็น
- ดิน** ดินที่ปลูกต้องเป็นดินร่วนโปร่ง ระบายน้ำได้ดี มีแร่ธาตุสมบูรณ์จึงจะมีดอกดก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ใส่โคนต้นปีละ 2-3 ครั้ง โดยพรวนดินรอบๆ โคนต้นก่อน

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

จันทร์กระจ่างฟ้าเป็นไม้กลางแจ้ง นิยมปลูกเป็นไม้ประดับขั้วไม้เลื้อยขนาดเล็ก - กลาง ไร่กลางแจ้งได้ เพราะเป็นไม้ดอกทนร้อน และปรับตัวได้ดีกับสภาพอากาศ โตเร็ว มีดอกดก ใช้ปลูกเลื้อยพันแนวรั้ว หรือปลูกให้เลื้อยขึ้นไม้ระแนงหลังคาศาลานั่งเล่น ดอกมีสีเหลืองสว่าง สดใส ปลูกเลี้ยงง่าย

ภาพที่ 24 แสดงลักษณะใบจันทร์กระจ่างฟ้า (ที่มา ชูชนะ, 2549)

ภาพที่ 25 แสดงลักษณะต้นจันทร์กระจ่างฟ้า (ที่มา ชูชนะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชมพู่ฮาวาย

ภาพที่ 26 แสดงลักษณะดอกชมพู่ฮาวาย (ที่มา ชุมนง, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Port St. John's Creeper, Pink Trumpet Vine
วงศ์	BIGNONIACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Podranea ricasoliana</i> (Tanf.) Sprague
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	แฮปปี้ปีเนต
ถิ่นกำเนิด	ทวีปแอฟริกาใต้
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้พุ่มกิ่งเลื้อยเนื้อแข็ง อายุหลายปี สูง 2-5 เมตร
ใบ	ใบประกอบแบบขนนก มีใบย่อย 5-11 ใบ รูปไข่ ปลายใบแหลม โคนใบสอบ ขอบใบบิดเป็นคลื่น แผ่นใบสีเขียวเป็นมัน
ดอก	ออกเป็นช่อกระจุกแยกแขนงตามซอกใบ และปลายกิ่ง ดอกรูปแตร กลีบดอกสีชมพู่อมม่วง เส้นดอกสีแดง โคนกลีบสีเหลืองเชื่อมเป็นหลอด ปลายแยก 5 กลีบ เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 5-6 เซนติเมตร ออกดอก ปีละ 3-4 ครั้ง
ผล	เป็นฝักยาว เมล็ดรูปแถบขนาดเล็ก มีปีก
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด และปักชำ
ฤดูการออกดอก	ออกดอกตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป

สภาวะเหมาะสม

แสง เป็นไม้กลางแจ้งที่มีความต้องการแสงแดดจัด

น้ำ ต้องการน้ำปานกลาง รดให้ดินพอชุ่มวันละ 2 ครั้ง ช่วงเช้า และเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ดิน** ควรเป็นดินร่วนปนทราย เพื่อให้การระบายน้ำได้ดี
- ปุ๋ย** ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ใส่ปีละ 2 ครั้ง หากมีอาการใบเหลือง ให้รดด้วยยูเรียสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ติดต่อกันประมาณ 2 สัปดาห์

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

ชมพู่ฮาวายเป็นไม้พุ่มกึ่งเลื้อย นิยมปลูกประดับเป็นพุ่มตามซุ้มประตูหน้าบ้านได้ เพราะดอกมีสีชมพูอมม่วง ออกเป็นกระจุก สวยงามสะดุดตา เลี้ยงง่าย ออกดอกดก ทำให้บริเวณบ้านดูสดใส

ภาพที่ 27 แสดงลักษณะใบชมพู่ฮาวาย (ที่มา ชูชนะ, 2549)

ภาพที่ 28 แสดงลักษณะต้นชมพู่ฮาวาย (ที่มา ชูชนะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่องนาง

ภาพที่29 แสดงลักษณะดอกชื่องนาง (ที่มา ชูษณะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	King's mantle , Bush clock Vine
วงศ์	ACANTHACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Thunbergia erecta</i> [Benth.] Anderson
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	ชื่องนางเล็ก
ถิ่นกำเนิด	เขตร้อนทางตะวันตก และทางใต้ของแอฟริกา
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้พุ่มกึ่งเลื้อย อายุหลายปี กิ่งยืดยาว ชอบเลื้อยพาดพิงกิ่งแข็งแรง กับวัสดุอื่นๆ พุ่มสูงได้ถึง 2 เมตร ลำต้นเป็นเหลี่ยม
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ออกตรงข้าม รูปไข่ขนาด 2-4 × 4-6 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบบิดเป็นคลื่น ก้านใบสีแดงเลือดหมู
ดอก	ดอกเดี่ยว ออกตามซอกใบและปลายกิ่ง กลีบประดับสีเขียวอ่อน รูปท้องเรือ 2 อัน เมื่อดอกตูมกลีบประดับหุ้มเต็มดอก กลีบเลี้ยงสีขาว เป็นเส้น 10-14 เส้น ดอกรูปแตร กลีบดอกสีม่วงอมน้ำเงิน และสีขาว (<i>T. erecta</i> 'Alba') โคนกลีบสีเหลืองอ่อนเชื่อมเป็นหลอด ปลายแยก 5 กลีบ รูปดอกช้อนเกยกัน เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 3-5 เซนติเมตร
ผล	รูปสามเหลี่ยม ปลายมีจะงอย เมื่อแก่มีสีน้ำตาล แตกได้
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด ปักชำ และตอนกิ่ง ซึ่งจะออกรากภายใน 15 วัน เมื่อนำมาปลูกจะเห็นดอกชุดแรกภายใน 3 เดือน
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกตลอดปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไป

สภาวะเหมาะสม

- แสง** เป็นไม้กลางแจ้งที่มีความต้องการแสงแดดเต็มวัน
- น้ำ** ต้องการน้ำปานกลาง- สูง แต่ไม่ถึงกับแฉะ รดวันละ 2 ครั้ง ช่วงเช้า และเย็น
- ดิน** ขึ้นได้ดีในดินร่วนปนทรายที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีการระบายน้ำ และอากาศได้ดี
- ปุ๋ย** ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ใส่ปีละ 2 ครั้ง หากมีอาการใบร่วง ใบเหลือง ให้รดด้วยปุ๋ยยูเรียสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ติดต่อกันประมาณ 2 สัปดาห์ และควรพรวนดินให้ร่วนเสมอ

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

ชื่อนางเป็นไม้กลางแจ้งนิยมนำมาเป็นไม้ประดับเนื่องจากพุ่มเล็ก โตเร็ว ออกดอกดก และมีดอกสีม่วง และสีขาว สวยงาม นำมาปลูกเป็นกลุ่มแถวไว้ในสวนได้ ควรหมั่นตัดแต่งทรงพุ่มให้เข้ารูปทรงอยู่เสมอ

ภาพที่30 แสดงลักษณะใบชื่อนาง (ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่31 แสดงลักษณะต้นชื่อนาง (ที่มา ชุมนะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เดปกระเป๋

ภาพที่32 แสดงลักษณะดอกเดปกระเป๋ (ที่มา ชูษณะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ -

วงศ์

ASCLEPIADACEAE

ชื่อทางพฤกษศาสตร์

Dischidia pectenoides Pear.

ชื่อพ้อง -

ชื่ออื่นๆ -

ถิ่นกำเนิด

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ฟิลิปปินส์

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น

เป็นไม้เลื้อยเนื้ออ่อนขนาดเล็ก เป็นพืชอิงอาศัย (Epiphytic Plants) เลื้อยเกาะด้วยรากตามข้อ และปลายยอด ลำต้นสีเขียวขนาดเล็ก ทุกส่วนภายในต้นมีน้ำยางสีขาว

ใบ

มี 2 ใบ แบบแรกเป็นใบเดี่ยว ออกตรงข้าม รูปไข่ ขนาด 1-1.5 × 2 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน แผ่นใบหนา ผิวมัน และอวบน้ำ ก้านใบสั้น แบบที่ 2 เป็นใบพิเศษ มีลักษณะเหมือนกระเป๋ากลมพอง มีสันตลอดแนวเหมือนผ้าหอยประกบกัน ผิวกระเป๋าเป็นร่างแห เส้นผ่านศูนย์กลางใบ 5-7 เซนติเมตร

ดอก

ออกเป็นช่อกระจุกตามซอกใบ และปลายกิ่ง ช่อละ 6-12 ดอก กลีบเลี้ยงสีเขียวอมแดงขนาดเล็ก 5 กลีบ ดอกรูปกระสวย กลีบดอกสีแดง กลีบดอกเชื่อมติดกัน ยาว 0.7-1 เซนติเมตร

ผล

เป็นฝักคู่ ยาว 3-5 เซนติเมตร เมื่อแก่แตกตามตะเข็บด้านเดียว เมล็ดกลม 5-10 เมล็ด ต่อฝักเมล็ดมีพูขน ช่วยในการกระจายเมล็ด

การขยายพันธุ์

เพาะเมล็ด และปักชำ

ฤดูกาลออกดอก

ในช่วงฤดูหนาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไป

เกร็ดความรู้ พืชสกุลนี้อยู่ร่วมกับมด เรียกว่า พืชรังมด (Myrmecophilous Plants) อยู่รวมในลักษณะพึ่งพาอาศัย เมื่อผ่ากลางใบพิเศษที่เรียกว่ากระเปาะนี้ พบว่าผนังด้านใน สีม่วงเข้ม มีรากงอกออกจากข้อใบ เข้ามาดูดซับธาตุอาหารจากมูลมด และมดได้สิ่งตอบแทน โดยคาบเห็ดรามาเพาะเลี้ยงในกระเปาะเป็นอาหาร ใบพิเศษที่มีลักษณะพองกลมคล้ายฝ่าหอยประกบกัน เป็นที่มาของชื่อชนิด pectenoides แปลว่า คล้ายกาบหอย

สภาวะเหมาะสม

แสง เป็นไม้ในร่มต้องการแสงรำไร

น้ำ ต้องการน้ำและความชื้นสูง การให้น้ำควรใช้สเปรย์พ่นฝอยจะดีกว่าใช้บัวรดน้ำ

ดิน เครื่องปลูกควรใช้กาบมะพร้าวสับ เนื่องจากโปร่งระบายน้ำ และอากาศได้ดี

ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยละลายช้าสูตร 14-14-14 ใส่ในวัสดุปลูก 3 เดือนครั้ง

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

เดปกระเปาะเป็นไม้ในร่ม นิยมปลูกเป็นไม้กระถางแขวน ประดับตามมุมต่างของศาลานั่งเล่น ควรมีตาข่ายลวด หรือเชือกให้ต้นเลื้อยเกาะด้วย

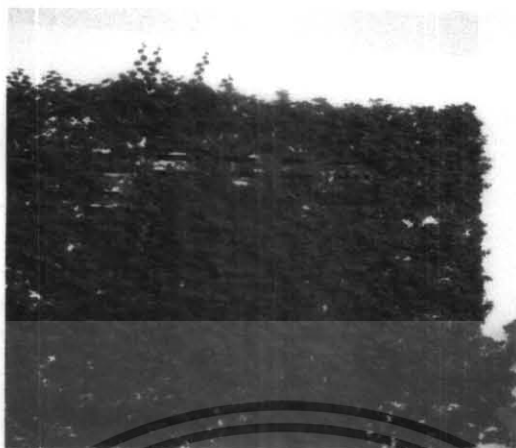
ภาพที่ 33 แสดงลักษณะใบเดปกระเปาะ (ที่มา รุชณะ, 2549)

ภาพที่ 34 แสดงลักษณะต้นเดปกระเปาะ (ที่มา รุชณะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตีนตุ๊กแก

ภาพที่35 แสดงลักษณะตีนตุ๊กแก (ที่มา ชุมนะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Climbing Fig , Cheeping Fig , Cheeping Rubber Plant .
วงศ์	MORACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Ficus pumila</i> L.
ชื่อพ้อง	<i>Ficus scandens</i> Lam.
ชื่ออื่นๆ	-
ถิ่นกำเนิด	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทางตอนเหนือของเวียดนามถึงจีน และญี่ปุ่น
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เลื้อยขนาดเล็ก มีรากทุกข้อใบ ใช้ในการเลื้อยเกาะตามผิว หรือผนังของสิ่ง พยุ่ง
ใบ	ใบขนาดเล็ก เป็นใบเดี่ยวออกสลับ รูปไข่แกมรี ขนาดประมาณ 3 × 5 เซนติเมตร ใบแข็งและสาก ปลายใบมน แผ่นใบสีเขียวเข้ม ขอบใบบิดเป็นคลื่น
การขยายพันธุ์	ปักชำ
ฤดูกาลออกดอก	-

ข้อมูลทั่วไป

ปัจจุบันมีตีนตุ๊กแกใบด่าง เขียว-ขาว (*F. pumila* 'Variegata') แผ่นใบบิดเป็นคลื่นเล็กน้อย
นิยมปลูกเป็นไม้กระถางแขวน

สภาวะเหมาะสม

แสง ต้องการแสงแดดค่อนข้างรำไร ถึงแสงแดดจัด ใบจะมีสีเขียวเข้ม

น้ำ ต้องการน้ำปานกลาง รดวันละ 2 ครั้ง ช่วงเช้า และเย็น ให้ดินมีความชื้นสม่ำเสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นใบเขียวอยู่แต่เห็นใบด่างหรือใบด่างเห็นใบเขียวอยู่
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

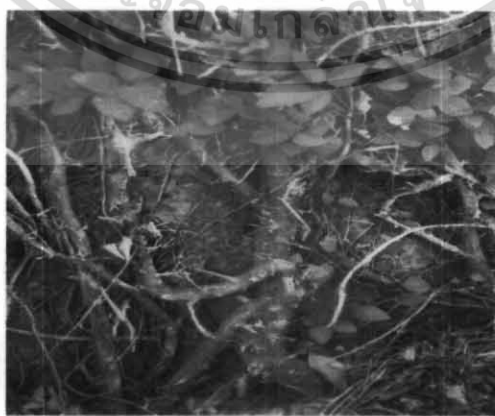
- ดิน เจริญได้ดีในดินร่วนปนทราย มีอินทรีย์วัตถุปน มีการระบายน้ำได้ดี
- ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ใส่ปีละ 2 ครั้ง หากมีอาการใบเหลือง ให้ใส่ยูเรียโดยการละลายน้ำและฉีดพ่นที่ใบ ประมาณเดือนละ 1-2 ครั้ง

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

- ปลุกประดับให้เลื้อยเกาะผนังบ้านหรือรั้ว เพื่อลดความแข็งแรงกระด้างของโครงสร้าง
- ถ้าปลุกให้เลื้อยคลุมผนังหรือรั้ว พื้นผิวควรขบปูนอย่างหยาบๆ หรือใช้ตาข่ายลวดที่ตาค่อนข้างถี่ให้ต้นใช้ยึดเกาะ ช่วยป้องกันรากซอนไซ ทำให้ผนังบ้านร้าว หรือเกาะเกาะเสียหาย
- การทำให้ต้นต้นตุ๊กแกติดกำแพงสวย
 1. รดน้ำมากๆ วันละ 1-2 ครั้ง
 2. ตำแหน่งของกำแพงต้องได้รับแสงแดดเต็มวัน
 3. เวลาที่ลำต้นเริ่มจะเลื้อยออกนอกผิวกำแพงให้ตัดทันที ตัดให้เสมอกับผิวกำแพง

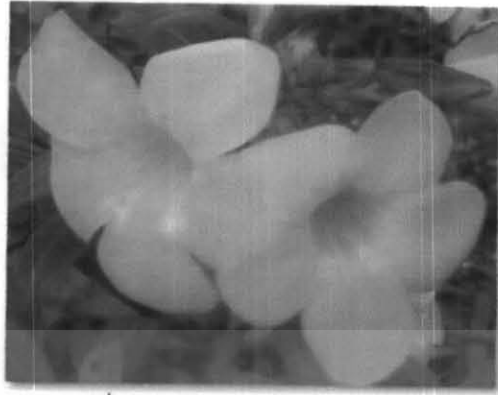
ภาพที่36 แสดงลักษณะใบตุ๊กแก (ที่มา ชูชนะ, 2549)

ภาพที่37 แสดงลักษณะต้นตุ๊กแก (ที่มา ชูชนะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บานบุรี

ภาพที่38 แสดงลักษณะดอกบานบุรี (ที่มา ชุมนะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Allamanda , Golden-trumpet
วงศ์	APOCYNACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Allamanda cathartica</i> Linn.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	-
ถิ่นกำเนิด	ทวีปอเมริกาใต้
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้พุ่มกึ่งเลื้อยขนาดกลาง อายุหลายปี โตเร็ว เถาจะเป็นสีน้ำตาลเมื่อแก่ ส่วนบริเวณยอดเถาจะเป็นสีเขียว และจะมียางสีขาวขุ่นอยู่ในทุกส่วนของต้น ไม่ว่าจะเป็นส่วนเถาหรือใบ มีการผลัดใบโดยธรรมชาติ ลำต้นจะเลื้อยพาดไปตามรั้วหลัก หรือต้นไม้อื่นๆ ได้ไกลถึง 16 เมตร หากไม่มีการตัดแต่งทรงพุ่ม
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ใบจะแตกออก บริเวณข้อของลำต้น หรือข้อของเถา ข้อหนึ่งจะมี ใบออกประมาณ 3-6 ใบ ใบจะออกเป็นคู่ตรงข้ามกัน รูปไข่แกมขอบขนาน ขนาด 2-4 × 8-10 เซนติเมตร ตัวใบสีเขียวเข้มผิวเป็นมัน ปลายใบแหลม โคนใบมน ก้านใบสั้น เส้นกลางใบด้านใต้มีขนนุ่ม
ดอก	จะออกตรงส่วนยอดตามข้อใบ และปลายกิ่ง กลีบเลี้ยงมี 5 กลีบ มีก้านดอกสั้น และจะมีกลีบเลี้ยงเป็นริ้วสีเขียวติดอยู่ที่โคนดอก มีทั้งดอกชั้นเดียว ดอกซ้อน ดอกรูปแตร กลีบดอกสีเหลือง ชนิดดอกชั้นเดียว โคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอด ปลายแยก 5 กลีบ รูปกลมซ้อนเกยกัน เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 6-8 เซนติเมตร และชนิดดอกซ้อน มีกลีบดอกซ้อนกันหนาแน่นกลางดอก เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 4-6 เซนติเมตร ทั้งสองชนิดออกดอกตลอดปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผล รูปกลม มีหนาม เมื่อแก่แตกออกเมล็ดมีจำนวนมาก
การขยายพันธุ์ เพาะเมล็ด ปักชำกิ่ง และตอนกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก ออกดอกตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป

- บานบุรีดอกสีเหลือง มีทั้งชนิดที่มีลำต้นเป็นพุ่ม และไม้พุ่มกิ่งเลื้อย ซึ่งมีลักษณะดอกคล้ายกัน มักมีความสับสนในการจำแนกชนิด ซึ่งชนิดดอกช้อน หม่อมหลวงบัว สนิทวงศ์ เรียกว่า บานเวียง และชนิดลำต้นเป็นพุ่ม เรียกว่า บานพารา ปัจจุบันมีพันธุ์ต่างประเทศเข้ามาหลายชนิด และหลายสี ส่วนใหญ่นิยมปลูกเป็นไม้พุ่ม

- มีสรรพคุณทางสมุนไพร คือ ใบนำมาตำผสมกับปูนแดงพอกฝีได้ดี เถาและใบ เป็นยาถ่าย ทำให้อาเจียน มีสารจำพวก เทอร์ปีน ชื่อ allamandicin และ allamandin

สภาวะเหมาะสม

แสง บานบุรีเป็นไม้กลางแจ้งชอบแสงแดดมาก หากไม่ได้รับแสงเพียงพอ อาจจะไม่ออกดอก หรือออกดอกที่ไม่สมบูรณ์ และไม่สวย

น้ำ ต้องการน้ำปานกลาง ควรรดน้ำในปริมาณที่พอเหมาะไม่ควรให้ดินแฉะ เพราะอาจทำให้รากเน่าตายได้

ดิน ปลูกในดินร่วน หรือดินร่วนปนทราย จะเจริญงอกงามได้ดี

ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกรองกันหลุมตอนปลูก เมื่อต้นโตแล้วพรวนดินบริเวณโคนต้นแล้วใส่ปุ๋ยหมักปีละ 2 ครั้ง

โรคและแมลง โรคที่พบ ได้แก่ โรคโคนเน่า
 แมลงที่พบ ได้แก่ เพลี้ยอ่อน และไร

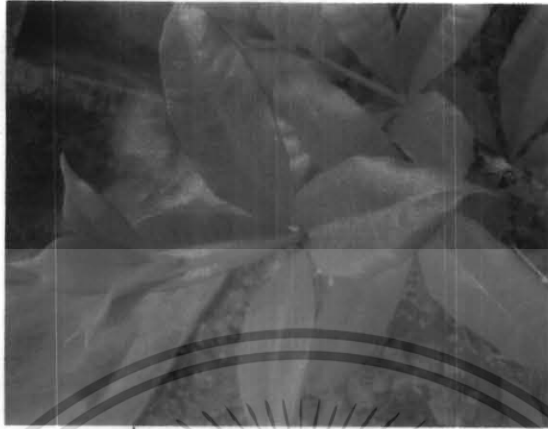
การป้องกันกำจัด

โรคโคนเน่า กำจัดโดยการลดความชื้น หรือลดปริมาณน้ำที่ให้ลง และไม่ควรรดในช่วงเย็น ถ้าเป็นมากใช้สารป้องกันกำจัดเชื้อรา ใช้ตามอัตราส่วนที่ระบุในเอกสารกำกับยา สำหรับแมลงพวกเพลี้ยอ่อน เพลี้ยไฟ ให้ใช้ยาพาลาไรออนฉีดพ่น ตามอัตราส่วนที่ระบุในเอกสารกำกับยาเช่นกัน

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

บานบุรีมีทั้งพันธุ์ที่เป็นลำต้นพุ่ม และพันธุ์ที่เป็นพุ่มกิ่งเลื้อย สามารถนำมาปลูกประดับกลางสนามที่ได้รับแสงแดดตลอดวัน หรือปลูกให้เลื้อยไต่ไปตามรั้ว หรือซุ้มไม้เลื้อยขนาดกลางให้ขึ้นหลังคาปกคลุมให้ร่มเงาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่39 แสดงลักษณะใบบานบุรี (ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่40 แสดงลักษณะต้นบานบุรี (ที่มา ชุมนะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบไม้สีทอง

ภาพที่ 41 แสดงลักษณะดอกใบไม้สีทอง (ที่มา www.maipradub.com)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Golden leaf
วงศ์	CAESALPINOIDEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Bauhinia aureifolia</i> K. & S.S.Larsen
ชื่อพ้อง	<i>Bauhinia chrysophylla</i> K. & S.S.Larsen non Vogel (ชื่อชนิดมีรากศัพท์มาจากภาษากรีก แปลว่า ใบไม้สีทอง)
ชื่ออื่นๆ	ย่านดาไฉ๊ะ, เถาใบสีทอง
ถิ่นกำเนิด	ไทย ทางภาคใต้แถบเทือกเขาบูโด-สุโหงป่าดี ลักษณะเป็นป่าดิบชื้น
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เถาเลื้อยขนาดใหญ่ อายุหลายปี เลื้อยพันได้ไกลถึง 30 เมตร มีมือพันม้วนงอเป็นรูปตะขอกู้ ซึ่งสามารถเจริญต่อไป มีเนื้อไม้แข็ง ส่วนอันที่ไม่ได้มีหน้าที่จะหลุดร่วงไป
ใบ	ใบเดี่ยว ออกสลับ รูปค่อนข้างกลม ขนาด 10-20 × 8-15 เซนติเมตร ปลายใบและโคนใบเว้าลึก คล้ายใบแปดติดกัน ลักษณะเด่น คือ ทุกส่วนของใบอ่อนปกคลุมด้วยขนกำมะหยี่สีทองแดง เมื่อสะท้อนแสงสวยงามมาก สามารถมองเห็นได้ไกล เมื่อใบโตเต็มที่ขนสีทองจะเห็นชัด โดยเฉพาะที่ขอบใบ แล้วเปลี่ยนเป็นสีบรอนซ์เงินหรือสีเขียว ขนสีทองแดงจะมีมากในช่วงที่ต้นออกดอก
ดอก	ออกเป็นช่อตามปลายกิ่ง ช่อละ 2-3 ดอก มีกลีบประดับขนาดเล็ก รูปไข่ กลีบเลี้ยงโคนเชื่อมติดกัน ปลายแยก 5 แฉก ดอกสีขาว เมื่อใกล้โรยเปลี่ยนเป็นสีครีม มี 5 กลีบ รูปช้อน ด้านนอกมีขน เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 3-3.5 เซนติเมตร มีกลิ่นหอมเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ฝัก** รูปแบนยาวคล้ายฝักดาบ ขนาด 5-6 × 20-25 เซนติเมตร มี 4-6 เมล็ด เมื่อแก่ ฝักจะแตก แรงบิดของฝักช่วยคัดเมล็ดให้แพร่ไปได้ไกล
- การขยายพันธุ์** เพาะเมล็ด ปักชำ และตอนกิ่ง
- ฤดูกาลออกดอก** ออกดอกตลอดปี ดอกในช่วงเดือนตุลาคม

ข้อมูลทั่วไป

ใบไม้สีทองพบครั้งแรกในอุทยานแห่งชาติบูโด-สุโขทัย จังหวัดนราธิวาส เมื่อปี พ.ศ. 2531 โดยศาสตราจารย์ ไค ลาร์เซน (Kai Larsen) และคณะ ได้ยืนยันว่าเป็นพืชชนิดใหม่ประจำถิ่นของไทย

สภาวะเหมาะสม

- แสง** ต้องการแสงแดดปานกลาง มีความชื้นในบรรยากาศสูง
- น้ำ** ต้องการน้ำปานกลาง ควรรดวันละ 2 ครั้ง ช่วงเช้าและเย็นให้ดินมีความชื้นสม่ำเสมอ
- ดิน** ควรเป็นดินร่วนปนทรายอุดมสมบูรณ์มีส่วนผสมของใบไม้ผุ มีการระบายน้ำได้ดี
- ปุ๋ย** ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ผสมกับดินปลูกใส่โคนต้นปีละ 2 ครั้ง

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

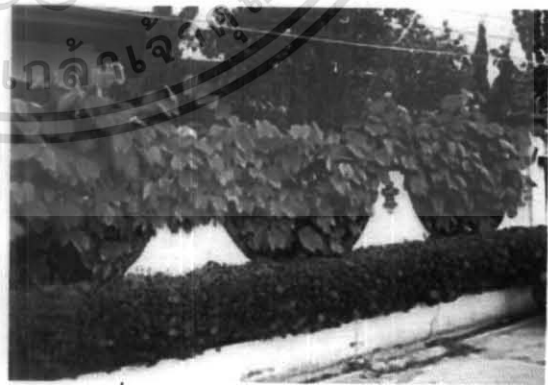
ใบไม้สีทองเป็นไม้เถาเลื้อยขนาดใหญ่ เหมาะนำมาปลูกเป็นไม้กระถางกลางแจ้ง หรือให้เลื้อยไต่ซุ้มไม้เลื้อย หรือตามแนวรั้ว ควรมีการตัดแต่งกิ่งและใบออกบ้าง เนื่องจากรกทึบได้ง่าย

- ใบที่มีขนสีน้ำตาลปกคลุมเต็มที นำมาทำเป็นใบไม้แห้ง ใช้ตกแต่งการ์ด หรือใส่กรอบรูปประดับบ้าน

ภาพที่ 42 แสดงลักษณะใบใบไม้สีทอง

(ที่มา ชูชนะ, 2549)

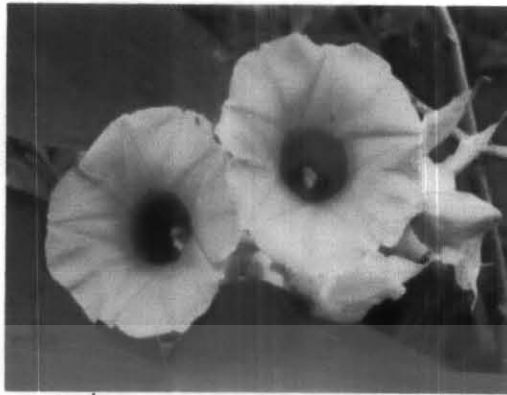

ภาพที่ 43 แสดงลักษณะต้นใบไม้สีทอง

(ที่มา www.maipradub.com)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบระบาด

ภาพที่ 44 แสดงลักษณะดอกใบระบาด (ที่มา www.maipradub.com)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Woolly Morning Glory, Silver Morning Glory, Elephant Creeper
วงศ์	CONVOLVULACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Argyreia nervosa</i> (Burm. F.) Bojer
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	ฝักระบาด (กลาง) เมืองมอน (กรุงเทพฯ)
ถิ่นกำเนิด	อินเดียและบังกลาเทศ
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เถาเลื้อยเนื้อแข็งขนาดใหญ่ อายุหลายปี เลื้อยได้ไกลถึง 10 เมตร กิ่งอ่อนสีเขียวเงิน และขนสีเขียวเงินปกคลุมหนาแน่น ทุกส่วนภายในต้นมีน้ำยางสีขาว
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ออกสลับ รูปหัวใจ ขนาด 9-12 × 11-30 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ใต้ใบมีขนนุ่มสีเทาเงิน
ดอก	ออกเป็นช่อกระจุกตามซอกใบ ก้านช่อดอกแข็ง กลีบเลี้ยงสีเขียวอ่อน โคนเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย ดอกรูปถ้วย กลีบดอกสีม่วงอมชมพู โคนกลีบสีม่วงเข้มเชื่อมเป็นหลอด ปลายแผ่บาน เส้นดอกเป็นแฉก เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 5-6 เซนติเมตร
ผล	ผลสด รูปกลม เส้นผ่านศูนย์กลาง 1-2 เซนติเมตร
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด ปักชำ และตอนกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก	ช่วงเดือนพฤษภาคม - สิงหาคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

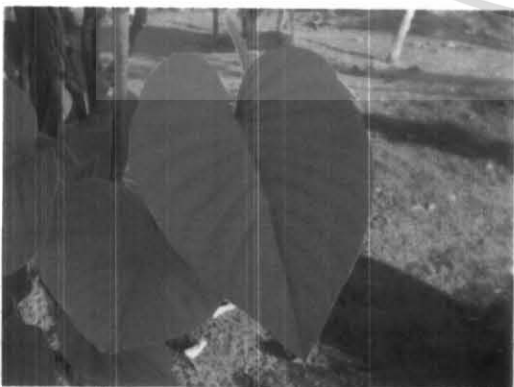
ข้อมูลทั่วไป

- สรรพคุณทางสมุนไพร ใบสดใช้ตำพอกฝี แก้โรคผิวหนังทั่วไป และนำคั้นจากใบนำมาหยอดหู แก้อักเสบ ราก เป็นยาขับน้ำเหลืองเสีย ยานำรากแก้ไข้ช้ออักเสบ
 - เมล็ดรับประทานทำให้ประสาทหลอน
 - การเป็นไม้มงคล เชื่อว่าบ้านใดปลูกต้นใบระบาทประจำบ้าน จะทำให้เกิดความร่ำรวยด้วยเงินตรา เพราะถ้าหากปลูกต้นละบาทให้สวยงามและมีจำนวนใบมาก จะทำให้มีเงินเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากการแตกใบ 1 ใบก็มีค่าเท่ากับ 1 บาท ถ้าแตกหลายใบก็มีจำนวนเงินเพิ่มขึ้นหลายบาท นอกจากนี้ได้ใบยังมีสีคล้ายกับเงินเคลือบอยู่ด้วย
 - เพื่อเป็นสิริมงคลแก่บ้านและผู้อาศัย ควรปลูกไว้ทางด้านทิศตะวันตก และควรปลูกในวันอังคาร เพราะโบราณเชื่อว่าการปลูกไม้เพื่อประโยชน์ทั่วไปทางใบ ให้ปลูกในวันอังคาร
- สภาวะเหมาะสม**

แสง	เป็นไม้กลางแจ้งต้องการแสงแดดจัด ควรปลูกกลางแจ้ง
น้ำ	ต้องการปริมาณน้ำปานกลาง ควรให้น้ำวันละครั้งก็พอ
ดิน	เจริญได้ดีในดินแทบทุกชนิด ถ้าเป็นดินร่วนปนทรายมีอินทรีวัตถุ จะเจริญได้ดี
ปุ๋ย	ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ใส่ปีละ 2 ครั้ง และใช้ปุ๋ยไนโตรเจนสูงในช่วงก่อนจะออกดอก โดยการพรวนดินรอบๆโคนต้น แล้วรดน้ำให้ชุ่ม

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

ใบระบาทเป็นไม้ที่เหมาะจะปลูกประดับซุ้มไม้เลื้อยที่ต้องการใช้งานเร็ว หรือปิดบังสิ่งที่ไม่สวยงาม เพราะเป็นไม้ที่เจริญเติบโตเร็ว มีใบขนาดใหญ่ และมีดอกที่สวยงาม ควรหมั่นตัดแต่งกิ่งแก่และใบที่ร่วงออก ให้พุ่มโปร่งและสะอาด ไม่เป็นแหล่งสะสมโรค ควรทำซุ้มพุ่มที่แข็งแรง เช่น ซุ้มเหล็ก เป็นต้น เนื่องจากเถาไม้ขนาดใหญ่เจริญเติบโตเร็ว มีแรงเกี่ยวรัดมาก

ภาพที่ 45 แสดงลักษณะใบใบระบาท

(ที่มา ชุขณะ, 2549)

ภาพที่ 46 แสดงลักษณะต้นใบระบาท

(ที่มา ชุขณะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พลูดลู

ภาพที่ 47 แสดงลักษณะพลูดลู (ที่มา www.mai pradub.com)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Window-leaf
วงศ์	ARACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Monstera obliqua</i> (Miq.) Walp. 'Expilata'
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	พลูดลู
ถิ่นกำเนิด	ตอนเหนือของทวีปอเมริกาใต้
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เลื้อยเนื้ออ่อนขนาดเล็ก อายุหลายปี เลื้อยพันด้วยลำต้นและรากพิเศษที่ออกตามข้อ
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ออกสลับ รูปรีแกมขอบขนาน ขนาด 5-10 × 8-18 เซนติเมตร ปลายใบและโคนใบมน แผ่นใบมีรูเป็นวงหลายขนาดพาดตามแนวเส้นใบย่อย กระจายเกือบเต็มพื้นที่ ใบสีเขียวเข้มเป็นมัน
ดอก	เป็นดอกเดี่ยว มีกาบหุ้มช่อดอกสีขาว ช่อดอกหรือปลียาว 3-4 เซนติเมตร
การขยายพันธุ์	ปักชำ
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป

สภาวะเหมาะสม

แสง แสงแดดรำไร หรือปลูกในที่ร่ม

น้ำ ต้องการน้ำปานกลาง ควรรดวันละ 2 ครั้ง ให้ดินมีความชื้นอยู่เสมอ แต่อย่าให้มากเกินไป เพราะจะทำให้รากเน่าได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ดิน** เจริญได้ดีในดินร่วนซุย โดยผสมกาบมะพร้าวสับ ให้เก็บความชุ่มชื้นได้ดี
- ปุ๋ย** ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ใส่ปีละ 2 ครั้ง และควรใช้ปุ๋ยในโตรเจน ใส่ 1-2 เดือน/ครั้ง โดยพรวนดินให้ร่วนซุย แล้วรดน้ำตามให้ชุ่ม

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

- พลูจลเป็นไม้ใบสามารถปลูกประดับชุ่มไม้เลื้อยขนาดเล็กได้
- ปลูกเป็นไม้กระถางประดับในบ้าน หรืออาคาร ตามมุมต่างของห้องเพื่อลดความกระด้างของพื้นผิว ควรมีหลักให้เลื้อยพัน
- ปลูกเป็นไม้คลุมดินได้ร่มไม้ หรือ พรางสายตาสิ่งที่ไม่งามอง เช่น ฝาบ่อเกรอะ หรือปลูกตามกำแพงอิฐให้เลื้อยไต่ขึ้นตามแนวตั้ง เป็นต้น
- ปลูกลงในแจกัน ต้องตัดยอดให้มีรากติดด้วย

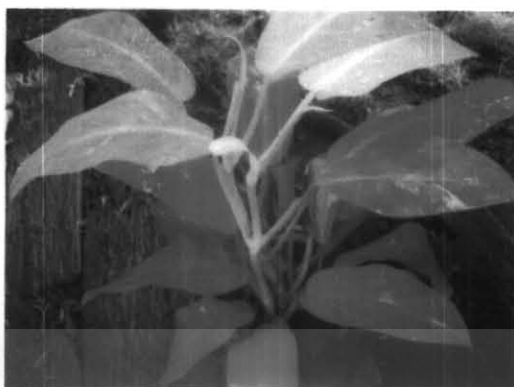
ภาพที่48 แสดงลักษณะใบพลูจล (ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่49 แสดงลักษณะต้นพลูจล (ที่มา www.maipradub.com)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ฟีโลเดนดรอนสีทอง

ภาพที่ 50 แสดงลักษณะฟีโลเดนดรอนสีทอง (ที่มา ชุมนะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Philodendron
วงศ์	ARACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Philodendron erubescens</i> K. Koch & Augustin 'Lemon Lime'
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	ฟีโลไล้ทอง
ถิ่นกำเนิด	ทวีปอเมริกาเขตร้อน
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เลื้อยเนื้ออ่อนขนาดเล็ก อายุหลายปี ลำต้นอวบน้ำ เลื้อยพันด้วยรากพิเศษที่ออกตามข้อ
ใบ	ใบเดี่ยว ออกสลับ รูปรีแกมขอบขนาน ขนาด 4-8 × 8-12 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน พื้นใบสีเขียวอ่อนแกมเหลือง แผ่นใบหนาเป็นมัน ก้านใบสีเขียว ยาว 7-9 เซนติเมตร
การขยายพันธุ์	ปักชำยอด และลำต้น
ฤดูกาลออกดอก	-

ข้อมูลทั่วไป

คำว่า Philodendron มาจากคำว่า Philoe แปลว่า รักชอบ และ dendron แปลว่า ต้นไม้ ซึ่งมีความหมายว่า เป็นพันธุ์ที่ชอบขึ้นอยู่กับต้นไม้ตามนิสัยชอบเลื้อยพันต้นไม้ใหญ่ๆ อยู่เป็นถิ่นกำเนิด สภาวะเหมาะสม

แสง เป็นไม้ในร่มต้องการแสงแดดรำไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- น้ำ ต้องการน้ำปานกลาง ควรรดวันละ 2 ครั้ง ให้ดินมีความชื้นอยู่เสมอ แต่อย่าให้มากเกินไป เพราะจะทำให้รากเน่าได้
- ดิน เจริญได้ดีในดินร่วนซุย โดยผสมกาบมะพร้าวสับ ให้เก็บความชุ่มชื้นได้ดี
- ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ใส่ปีละ 2 ครั้ง และควรใช้ปุ๋ยในโตรเจน ใส่หรือละลายน้ำรด 1-2 เดือน/ครั้ง โดยพรวนดินให้ร่วนซุย แล้วรดน้ำตามให้ชุ่ม

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

- ปลุกประดับชุ่มไม้เลื้อยขนาดเล็ก
- ปลุกเป็นไม้กระถาง หรือไม้คลุมดิน ปลุกลงกระถาง ควรมีหลักให้เลื้อยพัน
- นิยมปลุกเป็นไม้กระถางนำมาตกแต่งปรับภูมิทัศน์ภายในบ้าน ในอาคาร หรือนอกอาคาร ตามโคนรั้วไม้ ให้เลื้อยพันกับต้นไม้ใหญ่ เพราะเป็นไม้ในร่มถูกแดดจัดไม่ได้

ภาพที่ 51 แสดงลักษณะใบพิโลเดนดรอนสีทอง (ที่มา ชูษณฯ, 2549)

ภาพที่ 52 แสดงลักษณะต้นพิโลเดนดรอนสีทอง (ที่มา ชูษณฯ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มอร์นิงกลอรี

ภาพที่53 แสดงลักษณะดอกมอร์นิงกลอรี (ที่มา www.maipradub.com)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Morning Glory , Deep rose
วงศ์	CONVOLVULACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Ipomoea purpurea</i> (L.) Roth
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	ผักบุ้งฝรั่ง
ถิ่นกำเนิด	ทวีปอเมริกาเขตร้อน
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นเถาไม้เลื้อยเนื้ออ่อนอายุต้น เลื้อยได้ไกล 2.5-3 เมตร ลำต้นมีขนปกคลุม
ใบ	ใบเดี่ยว ออกเวียนสลับ ใบหยักเว้า 3 พูขนาด 8-11 × 15-17 เซนติเมตร ใบรูปหัวใจ ปลายใบเรียวแหลม โคนใบเว้าลึก แผ่นใบบาง มีขนสั้น
ดอก	ออกเป็นช่อกระจุกตามซอกใบ และปลายกิ่ง ช่อละ 1-5 ดอก ดอกคล้ายรูปแตร กลีบดอกสีขาว ชมพูอ่อน-เข้ม และน้ำเงินอมม่วง โคนดอกสีขาวครีมหรือสีชมพู เชื่อมเป็นหลอด ปลายแผ่บาน เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 5-7 เซนติเมตร ดอกบานในช่วงเช้า แล้วเหี่ยวร่วงไปในตอนบ่าย
ผล	ผลกลม เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 0.8-1 เซนติเมตร เมื่อแก่มีสีน้ำตาลแตกตามรอยตะเข็บ เมล็ดสีนวลหรือสีดำ มี 1-6 เมล็ด
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด และปักชำกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกตลอดปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไป

สภาวะเหมาะสม

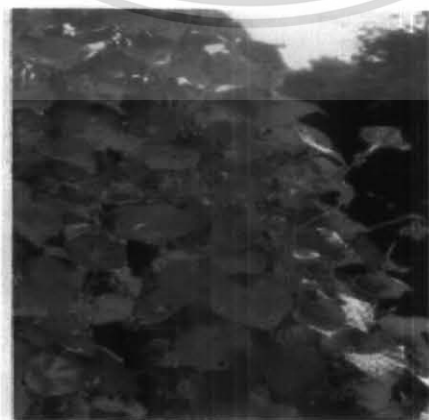
- แสง** เป็นไม้กลางแจ้งที่มีความต้องการแสงแดดจัด
- น้ำ** ควรรดวันละ 2 ครั้ง ในระยะแรกปลูก แต่เมื่อต้นโตและแข็งแรงดีแล้ว รดน้ำวันละ 1 ครั้ง เฉพาะช่วงเข้าก็พอ
- ดิน** ดินปลูกทั่วไป เจริญได้ดีในดินร่วน หรือดินร่วนปนทราย ที่มีการระบายน้ำได้ดี
- ปุ๋ย** ใช้ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ใส่บริเวณโคนต้นปีละ 2-3 ครั้ง โดยพรวนดินรอบๆ โคนต้นก่อน หากต้นไม่มีอาการใบร่วง หรือใบซีดเหลือง ให้รดด้วยยูเรีย สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ติดต่อกันประมาณ 2 เดือน และให้ใช้เป็นประจำ 1-2 ครั้ง/เดือน

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

มอริ่งกลอรีเป็นเถาไม้เลื้อยเนื้ออ่อน อายุสั้น ปลูกประดับซุ้มขนาดเล็กและโปร่ง นิยมปลูกเป็นซุ้มประตูบ้าน หรือปลูกตามแนวรั้ว ให้เถาเลื้อยพาดไปตามรั้ว เลี้ยงง่าย เป็นไม้ล้มลุก ดอกมีสีส้มสะดุดตา สวยงาม หลังออกดอกควรตัดแต่งบ้าง เพราะเจริญเติบโตเร็ว

ภาพที่ 54 แสดงลักษณะใบมอริ่งกลอรี (ที่มา ชูชนะ, 2549)

ภาพที่ 55 แสดงลักษณะต้นมอริ่งกลอรี (ที่มา www.mai pradub.com)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เล็บมือนาง

ภาพที่56 แสดงลักษณะดอกเล็บมือนาง (ที่มา พจนาน., 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Rangoon Creeper , Drunken Sailor
วงศ์	COMBRETACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Quisqualis indica</i> Linn .
ชื่อพ้อง	
ชื่ออื่นๆ	จ้ามัง จะมั่ง (เหนือ) เล็บนาง ให้หมอง อะดอลิง
ถิ่นกำเนิด	แถบเอเชียเขตร้อน
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เถาเนื้อแข็ง ไม่ผลัดใบ ขนาดกลาง อายุหลายปี เติบโตได้ไกล 5-10 เมตร จะแตกกิ่งก้านมากจนหนาทึบตามลำต้น หรือบริเวณกิ่งอ่อน จะมีขนสีน้ำตาลอมเทาปกคลุมอยู่ทั่ว แต่บริเวณต้นหรือกิ่งที่แก่ ผิวของต้น หรือกิ่งจะเกลี้ยงไม่มีขน บางที่ขนก็กลายเป็นหนาม การปลูกต้องหาหลักยึด หรือร้านให้ลำต้น หรือเถายึดเกาะ
ใบ	เป็นไม้ใบเดี่ยว จะออกใบตรงข้ามกันเป็นคู่ๆบริเวณข้อ ลักษณะใบเป็นรูปมน ขอบใบขนาน ปลายใบแหลม หรือปลายใบมน แล้วมีติ่งแหลม ขนาด 7-9 × 15-18 เซนติเมตร โคนใบเว้าเล็กน้อยขอบใบเรียบ บางใบก็จะเป็นคลื่น ตัวใบมีสีเขียวอมเหลืองจนถึงเขียวแก่ ผิวใบด้านบนเห็นเส้นแขนงใบเป็นร่อง บริเวณท้องใบจะมีขนปกคลุมเป็นจำนวนมาก ลักษณะเนื้อใบจะบาง
ดอก	ออกดอกเป็นช่อแขนงห้อยตามซอกใบและปลายกิ่ง ช่อละประมาณ 10-20 ดอก ดอกมีลักษณะเป็นหลอดยาวประมาณ 4 นิ้ว ปลายดอกจะแยกเป็น 5 กลีบ กลีบเลี้ยงสีเขียวเชื่อมติดกันเป็นหลอดยาว มีทั้งดอกชั้นเดียว และดอกซ้อน กลีบดอกเมื่อแรกบานมีสีขาว เมื่อใกล้โรยเปลี่ยนเป็นสีชมพู และสีแดง กลีบดอกรูปแถบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลอดของดอกจะโค้งเล็กน้อย มีเกสรยาวๆยื่นออกมาจากกลางดอก 5 อัน เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 1.5-2.5 เซนติเมตร มีกลิ่นหอม ทนยาวนาน ครั้งละ 3-6 ดอกต่อช่อ จึงเห็นดอกหลายสีในช่อเดียวกัน ส่งกลิ่นหอมแรงในเวลากลางวันจนถึงช่วงเช้า ดอกบาน 3-4 วัน

การขยายพันธุ์ กิ่งแข็ง ใช้การตอนกิ่ง , กิ่งอ่อน หรือ ยังไม่แก่มากนักปักชำได้

ฤดูกาลออกดอก ออกดอกตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป

- ชนิดดอกซ้อนมี 2 พันธุ์ คือ พันธุ์ที่มีหลอดกลีบเลี้ยงยาว ซึ่งติดเมล็ดได้ดี และพันธุ์ที่มีหลอดกลีบเลี้ยงสั้น การออกดอกขึ้นอยู่กับความชื้นในดิน ถ้าดินค่อนข้างแห้งก็จะออกดอกตลอดปี การปลูกเลี้ยงกิ่งชำ หรือกิ่งตอนในกระถาง ควรใช้กระถางขนาดใหญ่ ตั้งแต่ 30 เซนติเมตร ขึ้นไป เพราะเลืบนางเป็นไม้โตเร็ว แล้วควรปักชำ ทำค้างให้ต้นเลื้อยพันด้วย

- สำหรับท่านที่เชื่อเรื่องไม้มงคลประจำวันเกิด เลืบนางยังเป็นไม้มงคล สำหรับท่านที่เกิดวันศุกร์ ซึ่งเชื่อว่าหากใครปลูกต้นไม้ตรงกับดอกไม้ประจำวันเกิดแล้ว ต้นไม้นั้นเจริญงอกงามได้ดี ชีวิตก็จะก้าวหน้า ร่างกายแข็งแรง หากออกดอกเบ่งบาน ชีวิตก็จะมีแต่ความสุข สมหวังเสมอ

- การใช้เป็นยาสมุนไพร ซึ่งเมล็ดเลืบนางมีน้ำมันและมีกรด Quisqualic acid ซึ่งเป็นกรดอะมิโนที่ออกฤทธิ์ขับพยาธิ ส่วนน้ำมันออกฤทธิ์ขับพยาธิอย่างแรง และมีสารจำพวกกรดไขมันหลายชนิด และอัลคาลอยด์ ชื่อ Trigonelline จะใช้ทั้งต้นต้มน้ำดื่มแก้ไอ ขับพยาธิ แก้ตานขาง ไข้ดำพอก หรือทาแผลฝีหนอง แก้ปวดศีรษะ แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ เนื้อในเมล็ดแห้งเป็นยาขับพยาธิได้เดือน โดยนำมาป่นเป็นผง ผสมกับน้ำผึ้ง ปั้นเป็นยาลูกกลอน หรือต้มเอาน้ำดื่ม หรือทอดกับไข่กินก็ได้

สภาวะเหมาะสม

แสง เป็นไม้กลางแจ้ง ที่ต้องการแสงมาก เพราะจะมีผลต่อการสังเคราะห์แสงของใบ และจะทำให้ต้นไม่เจริญงอกงาม และดอกจะไม่สวย

น้ำ มีความต้องการน้ำปานกลาง หากเป็นในระยะแรกปลูก ควรรดน้ำทุกวัน วันละ 2 ครั้ง ในช่วงเช้า หรือ 2 วันต่อ 1 ครั้งก็ได้

ดิน เป็นไม้ที่ขึ้นง่าย ไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องดินปลูกมากนัก ถ้าจะให้เจริญงอกงามดี ควรปลูกด้วยดินร่วนปนทราย ที่มีความชื้น และการระบายน้ำได้ดี

ปุ๋ย นอกจากจะให้ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก ในการผสมดินปลูกแล้ว หากต้องการให้ต้นและใบเจริญงอกงามขึ้น ควรรดด้วยยูเรีย สัปดาห์ละ 1 ครั้ง แต่ไม่ควรรดยูเรียในช่วงที่ให้ดอก ควรให้ปุ๋ยบำรุงดอกแทน

โรคและแมลง เพลี้ยหอย และหนอนกินใบ ถ้าระบาดน้อยใช้มือจับออกไปทำลาย แต่ถ้าระบาดมาก ใช้สารป้องกันกำจัดแมลงจากธรรมชาติ เช่น สะเดา ฉีดพ่นบ่อยๆ และตัดกิ่งเผาทำลาย

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

เล็บมือนางได้รับความนิยมปลูกเป็นไม้ดอกไม้ประดับกันทั่วประเทศ อาจเนื่องมาจากความเด่น คือ เป็นไม้เถาเลื้อยขนาดกลาง แต่เลื้อยได้ไกล มีใบที่เขียวชอุ่ม และไม่มีหนาม ให้ดอกดกตลอดปี รูปทรงดอกสวยงาม สีดอกมีตั้งแต่สีขาว ชมพู จนถึงแดงเข้ม ดอกออกเป็นช่อใหญ่ ดูเป็นพวงระย้าสวยงามมาก ยามค่ำคืนส่งกลิ่นหอมแรง กระจายไปได้ไกล โดยปลูกประดับตามบ้าน ให้เลื้อยไต่ซุ้มประตู ขึ้นค้างแล้วมีโต๊ะนั่งเล่นกลางแจ้ง หรืออาจปลูกให้เลื้อยตามภูเขาหิน ให้คลุมพื้นที่แทนการใช้ไม้พุ่มที่มีดอกในการจัดสวน โดยปลูกลงแปลงกลางแจ้ง ที่มีความชื้นปานกลาง แสงแดดตลอดวัน หลังการออกดอกแล้ว ควรตัดแต่งกิ่งแก่ และกิ่งที่เป็นโรคออก

ภาพที่ 57 แสดงลักษณะใบเล็บมือนาง (ที่มา รุขนะ, 2549)

ภาพที่ 58 แสดงลักษณะต้นเล็บมือนาง (ที่มา รุขนะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้อยฟ้า

ภาพที่ 59 แสดงลักษณะดอกสร้อยฟ้า (ที่มา รุชณะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Passion Flower
วงศ์	PASSIFLORACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Passiflora</i> spp.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	-
ถิ่นกำเนิด	-
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เลื้อยเนื้อแข็ง อายุหลายปี ลำต้นเป็นเหลี่ยม มีมือพันออกตามซอกใบ
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ออกเวียนสลับ เว้าลึกเป็น 3 พู ขนาด 7-10 × 7-10 ซม. โคนใบเว้า ขอบใบจักฟันเลื่อยตื้น
ดอก	ดอกเดี่ยว ออกตามซอกใบ กลีบเลี้ยงสีเขียว รูปขอบขนาน 5 กลีบ เมื่อบานเต็มที่ กลีบจะลุ้ไปด้านหลัง กลีบดอกสีครีม รูปขอบขนาน 5 กลีบ รยางค์เส้นลึกลงกลางสีม่วง โคนและปลายสีครีม เรียงเป็นวง 2-3 ชั้น เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 8-10 เซนติเมตร มีกลิ่นหอม
ผล	รูปรี มีเมล็ดจำนวนมาก
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด และตอนกิ่ง
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป

พืชวงศ์นี้มีมากกว่า 600 ชนิด มีลักษณะเด่น คือ ใช้มือพันที่อยู่ตามซอกใบ เป็นเส้นเรียวยาว เลื้อยพัน รูปทรงดอกสวยงามแปลกตา มีทั้งดอกเดี่ยวและดอกช่อ ประกอบด้วยกลีบดอกชั้นนอก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และกลีบดอกชั้นใน รูปรีแกมรูปแถบ มักมีสีเดียวกัน ถัดเข้าไปเป็นวงของรยางค์ ซึ่งเป็นเกสรเพศผู้ที่ไม่สมบูรณ์ กลางดอกมีก้านชูเกสร ส่วนยอดมีเกสรเพศเมีย แยกเป็น 3 แฉก รูปกลม และ ในก้านเกสรเดียวกัน ส่วนล่างมีเกสรเพศผู้ ประกอบด้วยอับเรณู 5 อัน

- ดอกมีกลิ่นหอม สามารถนำมาใช้แต่งกลิ่นอาหารได้

สภาวะเหมาะสม

แสง เป็นไม้กลางแจ้งที่มีความต้องการแสงแดดจัด

น้ำ ต้องการน้ำปานกลาง ไม่ถึงกับแฉะ รดวันละ 2 ครั้ง ช่วงเช้า และเย็น

ดิน ขึ้นได้ดีในดินร่วนซุยอุดมสมบูรณ์ ที่มีการระบายน้ำได้ดี

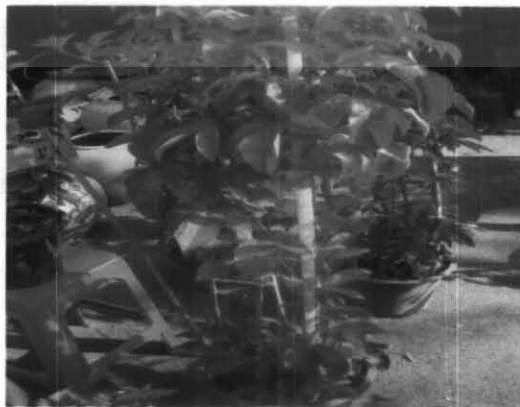
ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ใส่โคนต้นปีละ 2 ครั้ง ควรเสริมด้วยปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16 ช่วงก่อนการออกดอกบ้าง และต้องพรวนดินรอบโคนก่อนใส่เสมอ

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

สร้อยฟ้าสามารถปลูกประดับซุ้มไม้เลื้อยขนาดเล็ก หรือปลูกประดับตามแนวรั้ว ปลูกเป็นซุ้มประตู ดอกสีม่วง สวยงาม มีกลิ่นหอม สามารถนำมาปลูกประดับใกล้กับที่นั่งพักผ่อนได้

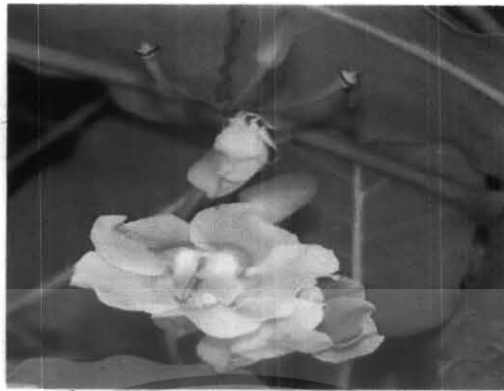
ภาพที่ 60 แสดงลักษณะใบสร้อยฟ้า (ที่มา สุขณะ, 2549)

ภาพที่ 61 แสดงลักษณะต้นสร้อยฟ้า (ที่มา สุขณะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สร้อยอินทนิล

ภาพที่62 แสดงลักษณะดอกสร้อยอินทนิล (ที่มา www.maipradub.com)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Blue Trumpet Vine , Clock Vine , Bengal Clock Vine , Sky Vine , Skyflower , Blue Skyflower
วงศ์	ACANTHACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Thunbergia grandiflora</i> (roxb.ex Rotti) Roxb .
ชื่อพ้อง	
ชื่ออื่นๆ	สร้อยอินทนิล (กรุงเทพฯ) ของหนูปากกก (ใต้) น้ำผึ้ง (ชลบุรี) ปากกา (ยะลา) ย่าแย้ (อุตรดิตถ์)
ถิ่นกำเนิด	ทางตอนเหนือของอินเดีย พม่า และไทย
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เถาเนื้อแข็ง ขนาดใหญ่ อายุหลายปี ไข่ยอดเลื้อยพันต้นไม้อื่นได้ไกล 15-20 เมตร เถาอ่อนมีสีเขียวเข้ม เถาแก่เป็นสีน้ำตาล
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ออกเป็นใบคู่ตรงข้ามกัน ต่วมข้อ ลักษณะทรงใบจะเป็นรูปไข่ แกมรูปหัวใจ หรือเว้าตื้น 5-7 แฉก ขนาด 8-10 × 10-12 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบเว้าหยักเป็นรูปหัวใจ ขอบใบหยักฟันเลื่อย ผิวใบมีขนแข็งๆ จับจะรู้สึกสากมือ เส้นใบ 3-5 เส้น ออกจากโคนใบ
ดอก	ออกเป็นช่อกระจจะห้อยลงตามซอกใบ ช่อห้อยยาว 0.80 - 1 เมตร ลักษณะดอกเป็นทรงกรวยคล้ายแตรสั้น ห้อยลงมี 5 กลีบ ขนาดกลีบดอกไม่เท่ากัน กลีบดอกสีขาว (พบไม่บ่อยนัก) และสีฟ้าอมม่วง โคนดอกเป็นหลอดปลายบานออก โคนกลีบสีเหลืองอ่อนเชื่อมเป็นหลอดสั้น โคนกลีบล่างกลีบหนึ่งสีม่วงเข้ม ภายในดอกมีเกสร 4 อัน มีความยาวไม่เท่ากัน คือ จะสั้น 2 อัน ยาว 2 อัน เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 6-8 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การขยายพันธุ์ บักขำ ตอนกิ่ง ทับเถา และเพาะเมล็ด
ฤดูกาลออกดอก ออกดอกตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป

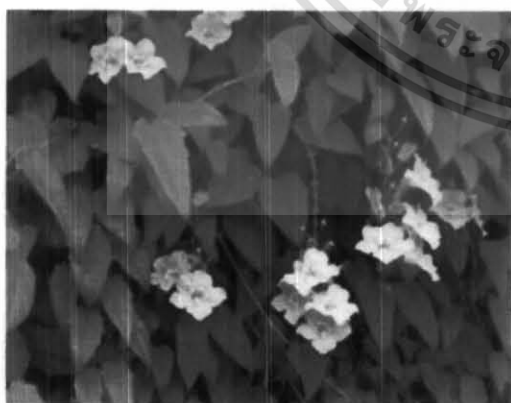
- สรรพคุณทางสมุนไพร เปลือก ถေးและราก นำมาตำพอกแผล แก้อาการช้ำบวม และแผลอักเสบ ใบ นำมาชงเป็นชาดื่ม แก้ปวดท้อง

สภาวะเหมาะสม

- แสง** เป็นไม้กลางแจ้งที่มีความต้องการแสงแดดมาก
- น้ำ** ต้องการน้ำปานกลาง หลังปลูกเมื่อต้นโตและแข็งแรงดีแล้ว ให้น้ำวันละ 1 ครั้ง และจะต้องรดให้ดินชุ่ม แต่ไม่ถึงกับแฉะ
- ดิน** เป็นไม้ที่ขึ้นง่ายในดินแทบทุกชนิด ถ้าเป็นดินร่วนปนทราย ที่มีการระบายน้ำและอากาศดี จะเจริญงอกงามได้ดี
- ปุ๋ย** ตอนปลูกให้ใช้ปุ๋ยหมักเป็นปุ๋ยรองก้นหลุม เมื่อต้นโตแล้วให้พรวนดิน บริเวณโคนต้น แล้วใส่ปุ๋ยหมักปีละ 2-3 ครั้ง

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

- ปลูกประดับซุ้มไม้เลื้อย ไซนังเล่น และพิกม่อน เนื่องจากมีแผ่นใบทึบให้ร่มเงาได้ดี
- เนื่องจากสร้อยอินทนิลเป็นไม้เลื้อยเนื้อแข็ง อายุหลายปี มีความแข็งแรง หลังคาโรงเรือนหรือซุ้ม ควรแนบหนาพอสมควร และต้องคอยตัดแต่งกิ่งบ้าง เพื่อไม่ให้แน่นทึบจนเกินไปอาจเกิดการสะสมโรค หรือเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ที่ไม่พึงปรารถนา

ภาพที่63 แสดงลักษณะใบสร้อยอินทนิล

(ที่มา www.maipradub.com)

ภาพที่64 แสดงลักษณะต้นสร้อยอินทนิล

(ที่มา www.maipradub.com)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สายหยุด

ภาพที่ 65 แสดงลักษณะดอกสายหยุด (ที่มา ชูษณะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Desmos
วงศ์	ANNONACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Desmos chinensis</i> Lour.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	กล้วยเครือ (สระบุรี) เครือเขาเกลบ (เลย) สาวหยุด (กลาง, ใต้) เสลาเพชร (สุราษฎร์ธานี)
ถิ่นกำเนิด	จีนตอนใต้
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้พุ่มรอเลื้อยขนาดใหญ่ อายุหลายปี แตกกิ่งก้านหลายลำต้น เลื้อยได้ไกล 5-20 เมตร เปลือกลำต้นมีสีน้ำตาลเข้มเป็นมันและมีช่องอากาศตามลำต้นและมีรอยขีดข่วนเด่น เนื้อไม้มีความเหนียว กิ่งอ่อนจะมีสีน้ำตาลและมีขนอ่อนๆปกคลุมส่วนกิ่งแก่จะมีสีดำเป็นมัน ไม่มีขน
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ออกสลับในระนาบเดียวกันตามข้อต้น รูปขอบขนานแกมรูปใบหอก ขนาด 3-7 × 7-15 เซนติเมตร เนื้อใบบางเหนียวคล้ายแผ่นหนัง ด้านล่างของใบมีนวลสีขาวฉาบอยู่ ปลายใบเรียวเป็นติ่งแหลม โคนใบมนหรือเว้าเล็กน้อย ขอบใบบิดเป็นคลื่น แผ่นใบสีเขียวเข้มเป็นมัน เส้นใบเป็นร่องชัดเจน
ดอก	เป็นดอกเดี่ยว ออกตามซอกใบ กลีบเลี้ยงสีเขียว 3 กลีบ ดอกรูปกล้วยคว่ำ กลีบดอกห้อยลงสีเหลืองมี 6 กลีบ โค้งเข้าด้านใน ไม่เชื่อมติดกัน รูปรีเวียวาว ขอบบิดเรียงสลับกัน 2 ชั้น ชั้นละ 3 กลีบ กลีบชั้นนอกขนาดใหญ่กว่ากลีบชั้นใน เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 5-6 เซนติเมตร ก้านดอกเรียวยาวสีม่วงเข้ม มีกลิ่นหอมแรงในตอนเช้าตรู่ และค่อยจางไปในตอนสาย ออกดอกตลอดปี ดอกตกช่วงต้นฤดูฝน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผล เป็นผลกลุ่ม มีผลย่อย 8-20 ผล รูปทรงกระบอก ยาว 3-5 เซนติเมตร ผลคอตรง เมล็ดเป็นช่วงๆ ผลละ 4-7 เมล็ด เมื่อสุกสีแดง แล้วเปลี่ยนเป็นดำ มีรสหวาน

การขยายพันธุ์ เพาะเมล็ด และตอนกิ่ง แต่นิยมการเพาะเมล็ดมากกว่าการตอนกิ่ง เนื่องจากรากงอกยากมาก และกิ่งตอนจะมีเปอร์เซ็นต์การตายสูงกว่าการเพาะเมล็ด

ฤดูกาลออกดอก ออกดอกตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป

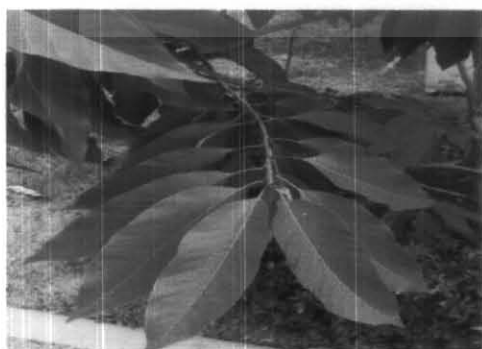
- สายหยุดมีสรรพคุณทางสมุนไพร โดยรากใช้เป็นยา แก้ท้องร่วง ดอกมีน้ำมันสกัดน้ำมันหอมระเหย

สภาวะเหมาะสม

- แสง** เป็นไม้กลางแจ้ง ต้องการแสงแดดมากพอสมควร แต่ก็เจริญได้ดีในที่ร่มรำไร ชอบความชื้นในอากาศสูง ยิ่งชื้นเย็นยิ่งดี เพราะส่งผลถึงการออกดอก
- น้ำ** ต้องการน้ำปานกลาง ควรปลูกในที่น้ำท่วมไม่ถึง หรือไม่ท่วมขัง การรดน้ำควรรดให้ชุ่มเพียงวันละ 1 ครั้ง
- ดิน** ชอบดินที่มีความร่วนซุยมาก แร่ธาตุสูง โปร่ง ระบายน้ำได้ดี เพราะเป็นไม้ที่ดูแลค่อนข้างยาก โตช้า และการงอกรากยาก
- ปุ๋ย** ช่วงแรกปลูก หรือ ช่วงที่ต้นยังเล็กอยู่ ควรให้ปุ๋ยไนโตรเจนและปุ๋ยหมักบ้าง แต่เมื่อต้นโตแล้ว ใส่ปุ๋ยหมักปีละ 1-2 ครั้ง และควรเสริมด้วยปุ๋ยเคมีบ้าง 3-4 ครั้ง/ปี

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

สายหยุดเหมาะจะปลูกเป็นไม้ประดับ ไม้กระถาง เสริมบาร์มีให้เจ้าของบ้านมีสง่าราศี โดยปลูกให้เลื้อยเป็นซุ้มกลางแจ้งริมหน้าต่างห้องนอน จะส่งกลิ่นหอมฟุ้งกระจายในตอนเช้าตรู่ หรือปลูกให้เลื้อยซุ้มหน้าบ้านให้ผู้เดินผ่านไปมารู้สึกสดชื่นเมื่อได้กลิ่นหอม ควรหมั่นตัดแต่งกิ่งแก่และกิ่งที่เป็นโรค ต้นจะแตกกิ่งใหม่ และดอกมีขนาดใหญ่

ภาพที่66 แสดงลักษณะใบสายหยุด

ภาพที่67 แสดงลักษณะต้นสายหยุด

(ที่มา ชูชนะ, 2549)

(ที่มา www.top-tropical.com)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หม้อข้าวหม้อแกงลิง

ภาพที่68 แสดงลักษณะดอกหม้อข้าวหม้อแกงลิง (ที่มา ชูษณะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Pitcher Plant, Tropical Pitcher Plant
วงศ์	NEPENTHACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Nepenthes</i> spp.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	-
ถิ่นกำเนิด	หมู่เกาะมาดากัสการ์ ทวีปเอเชีย ถึงตอนเหนือของออสเตรเลีย ในประเทศไทยพบได้ตามป่าดิบชื้นทั่วไป โดยเฉพาะในภาคใต้ บางครั้งขึ้นในที่โล่งและชื้นแฉะ
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เลื้อยเนื้ออ่อนขนาดเล็ก ลำต้นอ่อนอวบน้ำ เป็นพืชอิงอาศัย
ใบ	ลักษณะเป็นใบเดี่ยว ออกสลับ รูปหอก ขอบใบเรียบ เส้นกลางใบยาว ม้วนงอเป็นมือพัน เมื่อเจริญเติบโตเต็มที่ปลายใบจะพองเป็นกระเปาะ รูปร่างคล้ายหม้อหรือถุง (pitcher) ยาว 5-35 เซนติเมตร มีฝาปิดเรียบ ห้อยอยู่ในแนวตั้ง สีเขียวถึงสีม่วงแดงเป็นมัน ส่วนฝามักเปิดไว้ ฝาม้อมีเมือกเหนียวเพื่อดักจับแมลง
ดอก	ออกเป็นช่อกระจกระจ ออกตามซอกใบ ช่อยาว 20-30 เซนติเมตร ดอกย่อยสีเขียว มีกลีบเลี้ยง 4 กลีบ ไม่มีกลีบดอก เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 0.3 เซนติเมตร
ผล	เป็นฝัก เมื่อแก่แตกออก ภายในมีเมล็ดเป็นเส้นจำนวนมาก
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด และแยกต้น
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกช่วงฤดูหนาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไป

- หม้อข้าวหม้อแกงลิง มีกระเปาะสำหรับดักแมลง เนื่องจากได้รับธาตุอาหารไม่เพียงพอจากดินที่เติบโต หรือบางครั้งก็เป็นพืชอิงอาศัย ไม่ได้สัมผัสดินเลย จึงต้องมารับอาหารจากแมลง เพื่อดูดอาหารจากซากของเหยื่อ

- วิธีการจับแมลงของหม้อข้าวหม้อแกงลิง มีกลไกตามธรรมชาติจัดการกับเหยื่อที่ตกลงมาในกระเปาะ เมื่อเหยื่อดิ้นเพื่อเอาชีวิตรอด จะกระตุ้นให้ต่อมน้ำย่อยบริเวณผนังหม้อ หลังน้ำย่อยออกมาย่อยสลายส่วนที่อ่อน เหลือส่วนที่แข็งทับถมเป็นขยะ รวมอยู่ที่ก้นกระเปาะ ลักษณะพิเศษที่ใช้ล่อแมลงแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพของถิ่นกำเนิด

สภาวะเหมาะสม

- แสง ต้องการแสงแดดรำไร ความชื้นในบรรยากาศสูง
- น้ำ ต้องการน้ำและความชื้นสูง ควรรดน้ำด้วยสเปรย์พ่นฝอยจะดีกว่าใช้บัวรดน้ำ
- ดิน ตามธรรมชาติมักขึ้นในดินเหนียวปนทราย (ดินเลว) ธาตุอาหารค่อนข้างต่ำ ดังนั้นจึงพัฒนาอวัยวะที่ใช้จับแมลง เพื่อเพิ่มธาตุอาหารที่ขาด ดังนั้นเมื่อปลูกเลี้ยงจึงควรรักษาสภาพให้ใกล้เคียงธรรมชาติเดิมมากที่สุด
- ปุ๋ย ใส่ปุ๋ยละลายช้าสูตร 14-14-14 ในวัสดุปลูก ประมาณ 3 เดือน / ครั้ง

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

หม้อข้าวหม้อแกงลิงเหมาะที่จะปลูกเป็นไม้กระถางแขวนประดับตามซุ้ม หรือศาลานั่งเล่นพักผ่อน มีใบแปลกตาเมื่อเจริญเติบโตเต็มที่จะพองเป็นกระเปาะ รูปร่างคล้ายหม้อหรือถุง ดูสวยงาม

ภาพที่69 แสดงลักษณะใบหม้อข้าวหม้อแกงลิง

(ที่มา ชุษณะ, 2549)

ภาพที่70 แสดงลักษณะต้นหม้อข้าวหม้อแกงลิง

(ที่มา ชุษณะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หางกระรอกแดงเลื้อย

ภาพที่ 71 แสดงลักษณะดอกหางกระรอกแดงเลื้อย (ที่มา ชูชนะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Firetails
วงศ์	EUPHORBIACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Acalypha hispida</i> Burm. f. 'Pendula'
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	-
ถิ่นกำเนิด	หมู่เกาะฮาวาย
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เถาเลื้อย อายุหลายปี ลำต้นขนาดเล็ก เลื้อยได้ไกลถึง 3 เมตร
ใบ	ใบเดี่ยว ออกสลับ รูปไข่ ขนาด 2-3 × 3-4 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบจักซี่ฟัน แผ่นใบสีเขียว มีขนนุ่มปกคลุม
ดอก	ดอกเป็นช่อเชิงลด ห้อยลงตามซอกใบ และปลายกิ่ง ช่อยาว 5-10 เซนติเมตร ดอกย่อยมีขนาดเล็ก สีแดงอมชมพู มีเกสรตัวผู้จำนวนมาก
การขยายพันธุ์	ปักชำ
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป

สภาวะเหมาะสม

- แสง เป็นไม้กลางแจ้งชอบแสงแดดจัด
- น้ำ ต้องการน้ำปานกลาง ควรรดให้ดินมีความชื้นเสมอ วันละ 2 ครั้ง ช่วงเช้าและเย็น
- ดิน ขึ้นได้ดีในดินร่วนปนทรายมีความอุดมสมบูรณ์ มีการระบายน้ำได้ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยหมัก หรือปุ๋ยคอก ใส่โคนต้นปีละ 2 ครั้ง ต้องพรวนดินให้ร่วนก่อนใส่เสมอ แล้วรดน้ำตาม และควรใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16 ช่วยก่อนการออกดอกบ้างเพื่อช่วยบำรุงต้นและใบให้สมบูรณ์

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

หางกระรอกแดงเลื้อยเป็นไม้เถาเลื้อยดอกมีลักษณะแปลกตา มักปลูกเป็นไม้กระถาง หรือปลูกลงดินประดับตามซุ้มประตูหรือศาลานั่งเล่น

ภาพที่72 แสดงลักษณะใบหางกระรอกแดงเลื้อย (ที่มาwww.newbotany.com)

ภาพที่73 แสดงลักษณะต้นหางกระรอกแดงเลื้อย (ที่มาwww.newbotany.com)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อมรเบิกฟ้า

ภาพที่ 74 แสดงลักษณะดอกอมรเบิกฟ้า (ที่มา ชูษณะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ

Rose Dipladenia

วงศ์

APOCYNACEAE

ชื่อทางพฤกษศาสตร์

Mandevilla sp. 'Alice Du Pont'.

ชื่อพ้อง

-

ชื่ออื่นๆ

-

ถิ่นกำเนิด

บราซิล

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น เป็นไม้เถาเนื้อแข็ง ขนาดกลาง อายุหลายปี เลื้อยได้ไกลถึง 5 เมตร ทุกส่วนภายในต้นมีน้ำยางสีขาว

ใบ เป็นใบเดี่ยว ออกตรงข้าม รูปรีแกมไข่ ขนาด 3-5 × 6-10 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมน แผ่นใบเหนียวหนาคล้ายแผ่นหนัง สีเขียวเข้มเป็นมัน

ดอก ออกเป็นช่อตามซอกใบ ดอกรูปแตร กลีบดอกสีชมพูอ่อนหรือเข้ม โคนกลีบสีชมพูหรือสีเหลืองเชื่อมเป็นหลอด ปลายแยก 5 กลีบ เรียงเวียนคล้ายกังหัน เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 7-9 เซนติเมตร

การขยายพันธุ์ ปักชำ และตอนกิ่ง

ฤดูกาลออกดอก ออกดอกตลอดปี

ข้อมูลทั่วไป

- เป็นไม้ลูกผสมที่เกิดในบราซิล นำเข้ามาไทยในปี พ.ศ. 2524 โดย คุณสิทธิพร โทณวนิก มีหลายพันธุ์ เช่น พันธุ์ Alice Du Pont เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาวะเหมาะสม

- แสง เป็นไม้กลางแจ้งต้องการแสงแดดจัด
- น้ำ ต้องการน้ำปานกลาง ไม่ถึงกับแฉะ รดวันละ 2 ครั้ง ช่วงเช้า และเย็น
- ดิน ขึ้นได้ดีในดินร่วนโปร่งปนทราย มีแร่ธาตุสมบูรณ์จึงจะมีดอกดก มีการระบายน้ำได้ดี เพราะต้นอาจจะเน่าตายได้ง่าย
- ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ใส่โคนต้นปีละ 2-3 ครั้ง โดยพรวนดินรอบๆ โคนต้นก่อนและควรใส่ปุ๋ยเคมีเสริมบ้าง เพื่อช่วยบำรุงต้น ใบ และดอกให้มีความสมบูรณ์

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

อมรมเบิกฟ้าเป็นไม้เถาเนื้อแข็ง และเป็นไม้กลางแจ้ง ต้องการแสงแดดจัด เหมาะที่จะปลูกประดับซุ้มไม้เลื้อยขนาดกลาง หรือซุ้มประตูหน้าบ้าน หรือปลูกตามแนวรั้ว เนื่องจากมีดอกเด่น และสีสดดอกสวยงาม

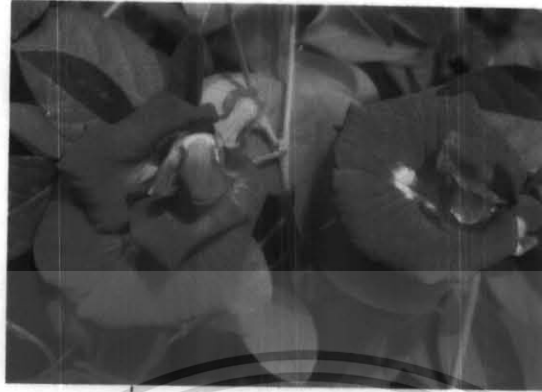
ภาพที่ 75 แสดงลักษณะใบอมรมเบิกฟ้า (ที่มา ชูชนะ, 2549)

ภาพที่ 76 แสดงลักษณะต้นอมรมเบิกฟ้า (ที่มา ชูชนะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัญชัน

ภาพที่ 77 แสดงลักษณะดอกอัญชัน (ที่มา ชุมนง, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ

Blue Pea , Blue Vine , Butterfly Pea , Pigeons Wings .

วงศ์

PAPILIONOIDEAE

ชื่อทางพฤกษศาสตร์

Clitoria ternatea Linn.

ชื่อพ้อง

ชื่ออื่น ๆ

แดงชัน (เชียงใหม่) เอื้องชัน (เหนือ)

ถิ่นกำเนิด

ทวีปเอเชีย

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ลำต้น เป็นไม้เลื้อยล้มลุก เนื้ออ่อน ขนาดเล็กอายุสั้นประมาณ 1 ปี มีเถาขนาดเล็กและอ่อน ใ้ยอดเลื้อยพัน สามารถเลื้อยไปได้ไกลถึง 20 ฟุต มักแตกแขนงแผ่ออก ลักษณะเถาค่อนข้างกลม สีเขียว แต่หากเถาแก่จะเป็นสีน้ำตาล ตามลำต้นจะมีขนนุ่มๆปกคลุมโดยทั่ว

ใบ เป็นใบประกอบแบบขนนก ลักษณะเป็นช่อ มีใบย่อยรูปไข่แกมรี 5-9 ใบ ขนาด 2-3 × 3-5 เซนติเมตร ใบเล็กค่อนข้างบาง รูปใบเกือบจะเป็นทรงกลม ปลายใบแหลม โคนใบมน ใต้ใบมีขนหนามปกคลุมออกใบรวมเป็นแผงสลับกันไปตามข้อต้น

ดอก เป็นดอกเดี่ยว หรือออกเป็นคู่ จะออกดอกตามซอกใบเป็นช่อตามปลายยอด ช่อหนึ่งจะมีดอก 2-4 ดอก ดอกเป็นรูปดอกถั่ว มีทั้งชนิดดอกชั้นเดียว และดอกซ้อน ดอกมีหลายสี เช่น สีน้ำเงินอมม่วง สีม่วง สีฟ้า สีขาว ดอกซ้อน กลีบดอกสีขาว ฟ้ำ และม่วง มีกลีบ 5 กลีบ ดอกชั้นเดียว กลีบชั้นนอกมีขนาดใหญ่ กลีบกลางสีเหลือง ส่วนกลีบชั้นในมีขนาดเล็ก แต่ดอกซ้อน กลีบดอกมีขนาดเท่ากัน ช่อน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เวียนเป็นเกลียว เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 2-5 เซนติเมตร เมื่อกลิบดอกบานอ้าเต็มที่ จะมองเห็นลักษณะคล้ายกาบหอย หรือปีกผีเสื้อ เมื่อดอกโรยก็จะติดฝัก

การขยายพันธุ์ เพาะเมล็ด โดยโรยบนพื้นดิน 3-4 วันก็จะงอก

ฤดูกาลออกดอก ออกดอกตลอดปี ตกในช่วงฤดูร้อน

ข้อมูลทั่วไป

- นำคั้นจากกลีบดอกใช้แต่งสีอาหารคาว และหวานได้
- นำคั้นจากกลีบดอกมีคุณสมบัติคล้ายกระดาษลิตมัส ใช้ทดสอบความเป็นกรดต่าง

สภาวะเหมาะสม

แสง อัญชันเป็นไม้กลางแจ้ง มีความต้องการแสงพอสมควรไม่ถึงกับต้องการแสงจัดมาก ถ้าร่มหรือขึ้นเกินไป ใบจะใหญ่มากกว่าปกติ

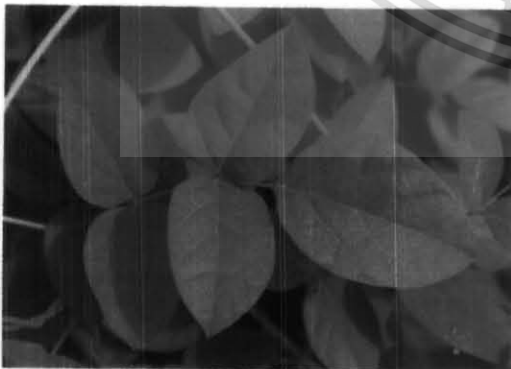
น้ำ ต้องการน้ำปานกลาง รดให้พอชุ่มวันละ 2 ครั้ง ช่วงเช้า และเย็น

ดิน ขึ้นได้ดีในดินร่วนปนทราย ที่มีการระบายน้ำได้ดี หากว่าดินมีแร่ธาตุน้อยเกินไป ใบมักจะเป็นจุดประสีขาว และไม่ค่อยมีดอก

ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกใส่โคนต้นปีละ 2-3 ครั้ง แล้วพรวนดินรอบๆ โคนต้นให้ร่วนซุย

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

อัญชันเป็นไม้เถาขนาดเล็ก นิยมปลูกกันตามรั้วบ้าน เนื่องจากดอกมีสีครามแก่ ม่วง ขาว สวยงาม ออกดอกตลอดปี และเป็นฉากบังตาโปร่งๆ เพราะเถาและใบไม่รกแน่น ขึ้นได้ดีในดินทุกชนิด นอกจากดินเค็มเท่านั้น ไม่ต้องดูแลรักษามาก เพราะเป็นพันธุ์ที่มีความต้านทานและเข้ากับสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติได้ดี

ภาพที่ 78 แสดงลักษณะใบอัญชัน

(ที่มา ชุชนะ, 2549)

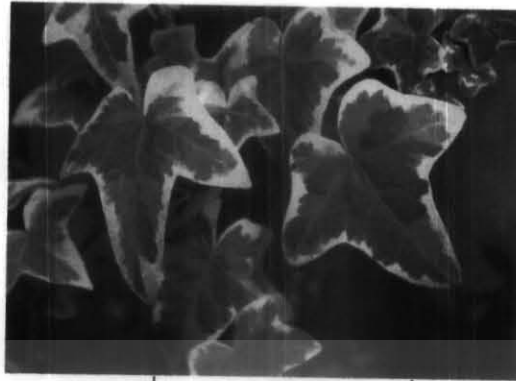

ภาพที่ 79 แสดงลักษณะต้นอัญชัน

(ที่มา ชุชนะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไอวี

ภาพที่80 แสดงลักษณะไอวี (ที่มา ชูษณะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Ivy
วงศ์	ARALIACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Hedera helix</i> L.
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	-
ถิ่นกำเนิด	ยุโรป แถบสแกนดิเนเวีย และรัสเซีย
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เลื้อยเนื้ออ่อนขนาดเล็ก อายุหลายปี มีหลายพันธุ์ เช่น พันธุ์ Discolor พันธุ์ Glacier และพันธุ์ Diamant เป็นต้น
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ออกสลับ คล้ายใบตำลึง รูปหยักเว้า 3-5 พู ปลายใบแหลม โคนใบเว้า แผ่นใบหนา มีทั้งสีเขียวเข้ม หรือด่างสีเขียว-ขาว
ดอก	ออกเป็นช่อกระจุก สีขาว มักไม่ค่อยออกดอกให้เห็น
การขยายพันธุ์	ปักชำ
ฤดูกาลออกดอก	ช่วงเดือนพฤศจิกายน

ข้อมูลทั่วไป

สภาวะเหมาะสม

- แสง** เป็นไม้ในร่มต้องการแสงแดดรำไร
- น้ำ** ต้องการน้ำปานกลาง ควรรดวันละ 2 ครั้ง ให้ดินมีความชื้นอยู่เสมอ แต่อย่าให้มากเกินไปจนแฉะ เพราะจะทำให้รากเน่าได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ดิน** ดินปลูกควรร่วนซุยโปร่ง และระบายน้ำดี เพราะต้นจะเน่าได้ง่าย ไม่ทนน้ำขังและโดยเฉพาะในฤดูฝนควรรดให้น้ำบ้าง
- ปุ๋ย** ใช้ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ใส่ปีละ 2 ครั้ง ควรเสริมด้วยปุ๋ยไนโตรเจนด้วย เพื่อช่วยบำรุงใบให้สวยงาม โดยพรวนดินรอบๆโคนให้ร่วนซุย แล้วรดน้ำตามให้ชุ่ม

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

ไอวีเป็นไม้ใบเลี้ยงเนื้ออ่อน ขนาดเล็ก และเป็นไม้ในร่มต้องการแสงแดดรำไร เหมาะที่จะปลูกประดับเป็นไม้กระถางแขวนประดับไว้ในซุ้มนั่งเล่น หรือให้เลี้ยงเกาะผนังอิฐ เพื่อลดความกระด้างของวัสดุ หรือปลูกเพื่อปิดบังส่วนที่ไม่น่ามองในมุมต่างๆ

ภาพที่ 81 แสดงลักษณะใบไอวี (ที่มา ชุณณะ, 2549)

ภาพที่ 82 แสดงลักษณะต้นไอวี (ที่มา ชุณณะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไฮย่า

ภาพที่ 83 แสดงลักษณะดอกไฮย่า (ที่มา ชุมนะ, 2549)

ชื่อสามัญอังกฤษ	Wax Plant, Miniature Wax Plant, Porcelain Flower
วงศ์	ASCLEPIADACEAE
ชื่อทางพฤกษศาสตร์	<i>Hoya spp.</i>
ชื่อพ้อง	-
ชื่ออื่นๆ	-
ถิ่นกำเนิด	เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และตอนเหนือของทวีปออสเตรเลีย
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	
ลำต้น	เป็นไม้เถาเลื้อยเนื้อแข็ง ทุกส่วนภายในต้นมีน้ำยางสีขาวใส ซึ่งมีพิษ มีรากออกตามข้อลำต้น
ใบ	เป็นใบเดี่ยว ออกตรงข้าม หลายรูปทรง เช่น กลม หัวใจ หรือรี แผ่นใบหนา อวบน้ำ มีทั้งใบสีเขียว และใบด่างขาว หรือขาวปนชมพู
ดอก	เป็นช่อแบบซี่ร่มห้อยตามข้อดอก ดอกมีตั้งแต่สีขาว สีเหลือง สีชมพู และสองสี ในดอกเดียวกัน กลีบเลี้ยงและกลีบดอกมีอย่างละ 5 อัน ดอกบานเป็นรูปดาว กลางดอกมีส่วนที่คล้ายมงกุฎมีนาราว 5 แฉก เส้นผ่านศูนย์กลางช่อดอก 3-10 เซนติเมตร บางชนิดอาจมีกลิ่นหอม ส่วนใหญ่ออกดอกในช่วงฤดูหนาว – ฤดูร้อน
ผล	เป็นฝักยาว เมื่อแก่ผลแห้งแตกตามตะเข็บด้านเดียว มีเมล็ดจำนวนมากมีขนปกคลุม
การขยายพันธุ์	เพาะเมล็ด และปักชำ
ฤดูกาลออกดอก	ออกดอกในช่วงฤดูหนาว – ฤดูร้อน (พฤศจิกายน - เมษายน)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลทั่วไป

- ไม้สกุลนี้มีหลายชนิด

สภาวะเหมาะสม

แสง เป็นไม้ในร่มต้องการแสงแดดรำไร

น้ำ ต้องการน้ำและความชื้นสูง การให้น้ำควรใช้สเปรย์ฉีดฝอย วันละ 2 ครั้ง

ดิน ควรเป็นดินร่วนปนทรายมีส่วนผสมขี้เถ้าแกลบ เพื่อให้มีการระบายน้ำได้ดี

ปุ๋ย ใช้ปุ๋ยไม้ดอกละลายช้าสูตร 14-14-14 หรือปุ๋ยคอก ใส่โดยค่อยๆพรวนดินรอบโคน ต้นให้รอบ แล้วใส่ปีละ 2 ครั้ง

ข้อแนะนำในการใช้งานด้านภูมิทัศน์

ไฮยาเป็นไม้เถาเลื้อยเนื้อแข็งขนาดกลาง และเป็นไม้ในร่มต้องการแสงแดดรำไร มักปลูกเป็นไม้กระถางแขวน หรือปลูกประดับซุ้ม เนื่องจากมีดอกที่สวยงาม มีหลายพันธุ์ ควรเลือกพันธุ์ที่มีดอกหอม ปลูกประดับไว้ใกล้กับบริเวณที่นั่งเล่น พักผ่อน

ภาพที่ 84 แสดงลักษณะใบไฮยา (ที่มา ชุมนะ, 2549)

ภาพที่ 85 แสดงลักษณะต้นไฮยา (ที่มา ชุมนะ, 2549)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปและวิจารณ์ผล

จากศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลของพันธุ์ไม้เลื้อยจำนวน 25 ชนิด ทำให้ทราบลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้เลื้อย แต่ละชนิดที่มีความแตกต่างกันในด้านลำต้นที่เป็นพืชอิงอาศัย ได้แก่ เเดปกระเป่า หม้อข้าวหม้อแกงลิง ด้านใบ ดอก ผล และการขยายพันธุ์โดยพันธุ์ไม้ส่วนใหญ่ใช้วิธีการปักชำ และตอนกิ่ง ส่วนพันธุ์ไม้ที่สามารถเพาะเมล็ดได้ ได้แก่ กระดังงาจีน ไก่ฟ้า ชมพูฮาวาย ช้องนาง เเดปกระเป่า บานบุรี ใบไม้สีทอง ไบระบาด มอริ่งกลอรี เล็บมือนาง สร้อยฟ้า สร้อยอินทนิล สายหยุด หม้อข้าวหม้อแกงลิง อัญชัน โยย่า และฤดูกาลออกดอกส่วนใหญ่ออกดอกตลอดปี แต่มีบางชนิดต้องอาศัยอากาศเย็นเพื่อช่วยในการติดดอก ได้แก่ ไก่ฟ้า เเดปกระเป่า ใบไม้สีทอง หม้อข้าวหม้อแกงลิง ใวี่ โยย่า ในด้านสภาวะเหมาะสมโดยส่วนใหญ่เป็นไม้กลางแจ้ง ต้องการแสงแดดในการเจริญเติบโตมาก แต่มีบางชนิดเป็นไม้ในร่มต้องการแสงแดดรำไร ได้แก่ เงินไหลมา เเดปกระเป่า ใบไม้สีทอง พลูดุ พิไลเดนครอนสีทอง หม้อข้าวหม้อแกงลิง ใวี่ โยย่า ดินที่เหมาะสมกับไม้เลื้อยส่วนมากเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ ระบายน้ำและอากาศได้ดี มีความชื้นปานกลางไม่แฉะจนเกินไป ความต้องการน้ำของไม้แต่ละชนิดส่วนมากต้องการน้ำอยู่ในระดับปานกลาง พันธุ์ไม้ที่มีดอกหอม ได้แก่ กระดังงาจีน กุหลาบเลื้อย ใบไม้สีทอง เล็บมือนาง สร้อยฟ้า สายหยุด พันธุ์ไม้ที่มีใบใช้ประดับ ได้แก่ เงินไหลมา เเดปกระเป่า ดินตุ๊กแก ใบไม้สีทอง พลูดุ พิไลเดนครอนสีทอง หม้อข้าวหม้อแกงลิง พันธุ์ไม้ที่มีคุณสมบัติเป็นสมุนไพร ได้แก่ กระดังงาจีน บานบุรี ไบระบาด เล็บมือนาง สร้อยอินทนิล สายหยุด อัญชัน

สรุปและวิจารณ์ผล

จากศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลของพันธุ์ไม้เลื้อยจำนวน 25 ชนิด ทำให้ทราบลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของไม้เลื้อย แต่ละชนิดที่มีความแตกต่างกันในด้านลำต้นที่เป็นพืชอิงอาศัย ได้แก่ เติบโตกระเปาะ หม้อข้าวหม้อแกงลิง ด้านใบ ดอก ผล และการขยายพันธุ์โดยพันธุ์ไม้ส่วนใหญ่ใช้วิธีการปักชำ และตอนกิ่ง ส่วนพันธุ์ไม้ที่สามารถเพาะเมล็ดได้ ได้แก่ กระดังงาจีน ใก่ฟ้า ชมพูฮาวาย ช้องนาง เติบโตกระเปาะ บานบุรี ใบไม้สีทอง ใบระบาท มอริ่งกลอรี เล็บมือนาง สร้อยฟ้า สร้อยอินทนิล สายหยุด หม้อข้าวหม้อแกงลิง อัญชัน โยย่า และฤดูกาลออกดอกส่วนใหญ่ออกดอกตลอดปี แต่มีบางชนิดต้องอาศัยอากาศเย็นเพื่อช่วยในการติดดอก ได้แก่ ใก่ฟ้า เติบโตกระเปาะ ใบไม้สีทอง หม้อข้าวหม้อแกงลิง ไอวี โยย่า ในด้านสภาวะเหมาะสมโดยส่วนใหญ่เป็นไม้กลางแจ้ง ต้องการแสงแดดในการเจริญเติบโตมาก แต่มีบางชนิดเป็นไม้ในร่มต้องการแสงแดดรำไร ได้แก่ เงินไหลมา เติบโตกระเปาะ ใบไม้สีทอง พลูดุ พิไลเดนครอนสีทอง หม้อข้าวหม้อแกงลิง ไอวี โยย่า ดินที่เหมาะสมกับไม้เลื้อยส่วนมากเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ ระบายน้ำและอากาศได้ดี มีความชื้นปานกลางไม่แฉะจนเกินไป ความต้องการน้ำของไม้แต่ละชนิดส่วนมากต้องการน้ำอยู่ในระดับปานกลาง พันธุ์ไม้ที่มีดอกหอม ได้แก่ กระดังงาจีน กุหลาบเลื้อย ใบไม้สีทอง เล็บมือนาง สร้อยฟ้า สายหยุด พันธุ์ไม้ที่มีใบใช้ประดับ ได้แก่ เงินไหลมา เติบโตกระเปาะ ดินตุ๊กแก ใบไม้สีทอง พลูดุ พิไลเดนครอนสีทอง หม้อข้าวหม้อแกงลิง พันธุ์ไม้ที่มีคุณสมบัติเป็นสมุนไพร ได้แก่ กระดังงาจีน บานบุรี ใบระบาท เล็บมือนาง สร้อยอินทนิล สายหยุด อัญชัน

เอกสารอ้างอิง

- กองบรรณาธิการบ้านและสวน. 2540. สารานุกรมไม้ประดับในประเทศไทย เล่ม 1. สำนักพิมพ์ บ้านและสวน, กรุงเทพฯ.
- กองบรรณาธิการบ้านและสวน. 2543. สารานุกรมไม้ประดับในประเทศไทย เล่ม 2. สำนักพิมพ์ บ้านและสวน, กรุงเทพฯ.
- คมสัน หุตะแพทย์. 2546. ดอกไม้กินได้ คุณค่าที่มากกว่าความงาม. กองบรรณาธิการวารสาร เกษตรกรรมธรรมชาติ, กรุงเทพฯ.
- จิตรภรณ์ ธีรพันธ์. 2548. หลักอนุกรมวิธานพืช. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ปิยะ เฉลิมกลิ่น. 2538. พรรณไม้ในวรรณคดี. ไทยวัฒนาพานิช, กรุงเทพฯ.
- ปิยะ เฉลิมกลิ่น. 2540. ไม้ดอกหอม เล่ม 1-3. อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, กรุงเทพฯ.
- ปิยะ เฉลิมกลิ่น. 2548. ไม้ดอกหอมในป่าสะแกราช. กองประชาสัมพันธ์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย(วว.), ปทุมธานี.
- พร้อมจิต ศรลัมภ์ และคณะ. 2532. สมุนไพรและยาที่ควรรู้. คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พวงผกา สุนทรชัยนาคแสง. 2548. กายวิภาคและสัณฐานวิทยาของพืชมีดอก. สำนักพิมพ์ท็อป, กรุงเทพฯ.
- ภัญญา มีแก้วกฤษร. 2546. การขยายพันธุ์พืช. ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- มณฑินี ธีรารักษ์. 2546. เอกสารประกอบการสอนวิชาหลักการผลิตพืช. ภาควิชาพืชสวน คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2541. ศัพท์พจนานุกรมภาษาอังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. ห้างหุ้นส่วนจำกัดอรุณการพิมพ์, กรุงเทพฯ.
- วิจิตร วงษ์ใน, ยิ่งยง ไพบูลย์. 2537. การจำแนกพืชสวน. ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วุฒิ วุฒิธรรมเวช. 2540. เกษตรกรรมไทย รวมสมุนไพร. โอ.เอส.พริ้นติ้ง เฮ้าส์, กรุงเทพฯ.
- วรรณณา แต่. 2546. ไม้ประดับสวน. แม็ค, กรุงเทพฯ.
- วราภรณ์ เผือกเล็ก. 2546. ไม้เลื้อยประดับ. สำนักพิมพ์สุวีนิยาสาน, กรุงเทพฯ.
- สมบุญ เตชะภิญญาวัฒน์. 2537. พจนานุกรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. สำนักพิมพ์ริ้วเขียว, กรุงเทพฯ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สะอาด บุญเกิด, จเร สดากร และ ทิพย์พรรณ สดากร. 2543. ชื่อพรรณไม้ในเมืองไทย. บริษัทอนิเมท พริน แอนด์ ดีไซน์ จำกัด, กรุงเทพฯ.

สุวิทย์ พวงสุวรรณ. 2547. พรรณไม้ในวรรณคดี. วาดศิลป์, กรุงเทพฯ.

อฤชพร พงษ์ไสว. 2541. ไม้เลื้อยประดับ. สำนักพิมพ์บ้านและสวน, กรุงเทพฯ.

อ.อโณทัย. 2547. ไม้ในบ้าน ความงามของไม้ใบ 1,2. สุขภาพใจ, กรุงเทพฯ.

อ.อโณทัย. 2547. ไม้ในบ้าน ความงามของไม้ดอก. สุขภาพใจ, กรุงเทพฯ.

เอี่ยมพร วิสมหมาย, ศศิยา ศิริพานิช, อลิศรา มีนะกนิษฐ และ ณัฐวิ พิษกรรม. 2540. พรรณไม้ในงานภูมิสถาปัตยกรรม. สมาคมภูมิสถาปัตยกรรมแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.

1birdylady. 2004. *Lonicera japonica* Thumb.

<http://community.webshots.com/album/49587659kiUXFt>, (15 12, 06)

Anonymous. n.d. *Campsis grandiflora* (Thunb.) Schum.

http://tpbg.tfri.gov.tw/Plants/plants_info.asp?rid=388, (15 12, 06).

Christman, S. 2003. *Ipomoea quamoclit*: http://www.floridata.com/ref/i/ipom_qua.cfm, (12 11, 06).

Fonsy. 2005. *Strongylodon macrobotrys* A.Gray Philippines-Jade Flower:

<http://bizarreplants.tribe.net/photos/0c2a0fdf-2515-4e71-b463-725aae7a0f8e>, (15 11, 06).

Harris, J.G. 1994. Plant identification terminology: An illustrated glossary. Spring lake publishing, U.S.A.

Huxley, A. Griffith and E. Morgat. 1992. The new royal horticultural society: Dictionary of gardening vol. I. The Mcmillan Press, Mexico.

Lee, L. n.d. *Ipomoea quamoclit*: <http://cricket.biol.sc.edu/herb/i.html>, (12 11, 06).

Loureiro, E. n.d. Pousada Jardim do Eden/24-Trepadeira Jade.

http://www.pousadajardimdoeden.com.br/fotos_jardim_d..., (15 11, 06).

Robinson, A. 1998.

http://www.csd.tamu.edu/FLORA/485/ar98/campus_1.htm, (12 11, 06).

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้